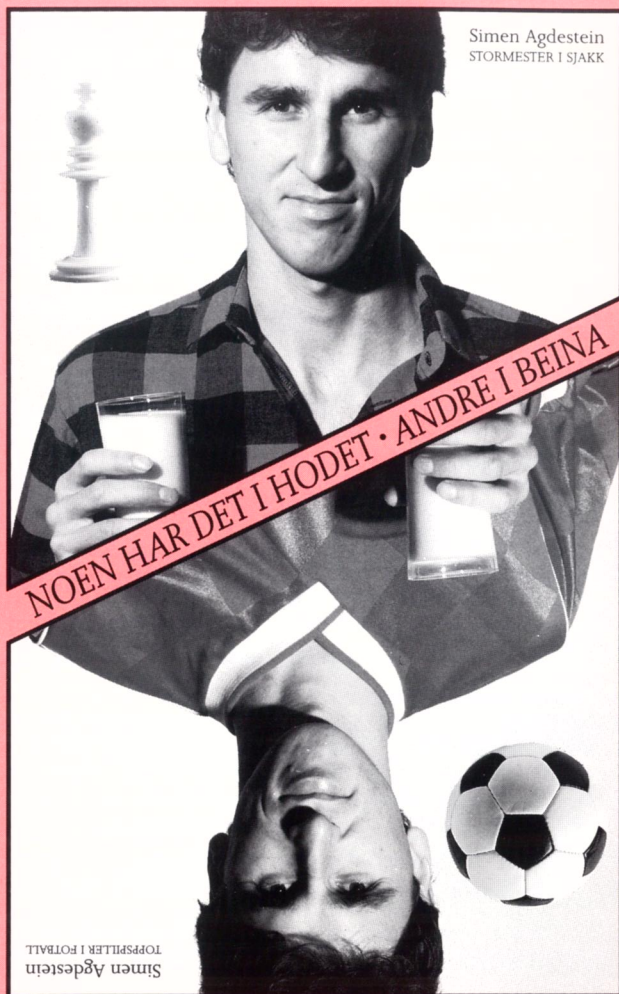

Returadresse:
Norges Sjakkfo
Frenningsvei 3
0588 Oslo 5

03375 AS SK
RINDALSHOLT PER-ARNE
FRØYDISVEI 17 A
1185 OSLO 11

K

Noen få har det begge steder
- som Simen Agdestein. Melk og brød gir
en ernæringsmessig riktig start på
dagen. Det gir grunnlag for å trene godt -
og bruke hodet.

NORSKE MEIERIER
INGEN DRIKK KAN ERSTATTE MELK

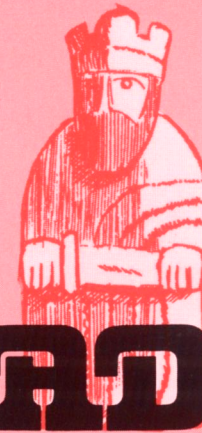
K

Falch Hurrigtrykk, Oslo

Nr. 7 1991

NORSK SJAKKBLAD

*Stemningsbilde fra bykampen mellom Molde og Kristiansund ,
der 15 spillere møttes til dyst. Skulle Molde
klare å revansjere seg etter fjorårets braknederlag?*

Adresse: Heimdalsgt. 27C, 0561 Oslo 5

Redaktører:
Jonathan Tisdall
Marianne Hagen

Medarbeidere i denne utgaven:
Knut Bøckman
Ingrid Dahl
Maurice Goddard
Ragnar Hoen
Aleksander Rosjal

Ansvarlig for forbundsstoff:
Johs. R. Kjekken

Norges Sjakkforbunds adresse:
Frennings vei 3, 0588 Oslo 5
Tlf .(NSF/NSFU): (02) 15 12 41
Telefax: (02) 71 00 07

Norsk Sjakkblad utkommer med åtte utgaver
årlig og er medlemsblad for

NORGES SJAKKFORBUND

Synspunkter som fremføres i Norsk Sjakkblad er ikke nødvendigvis i samsvar med Norges Sjakkforbunds offisielle syn. Abonnementspris for ikke-medlemmer: Kr. 200,-. Utenfor Norden: Kr. 250,-.

INNHold

Melk Grand Prix-oversikt	6
Seriesjakktrekningen.....	10
NSb tar en titt på.....	17
SSSR - sjakkens Atlantis.....	20
Et lite OL-supplement.....	22
Samt Norge rundt (8), Verden rundt (12), Lesersider (24), Lær Sjakk (28), Debatt (32), Kombinasjoner (35), MGP (37), Forbundsnytt (40), Terminliste (42) og T-info. (46).	

Frist for stoff til neste nr.: 25. november

Som du kanskje vil se lenger inne i bladet, kommer NSb til å redigeres av de samme redaktørene også neste år. Skal jeg være helt ærlig, var det ikke helt uten betenkeligheter at vi forsøkte å beholde jobben. Det er f.eks. et stadig tilbakevendende mareritt er å skulle lage T-info-oversikt utfra halvt eller ukorrekt utfylte søknader fra arrangører som drar på toukers ferie like før dead-line og som siden klager fordi vi ikke klarte å gjette oss til de manglende opplysningene... Dessuten er det litt deprimerende med de mange MGP-resultatlistene som sendes inn med krysstabeller utfra startnummer og ikke endelig plassering... Sukk.

Men, det finnes jo lyspunkter og, da, noe denne utgaven er et eksempel på: Ekte engasjement fra leserne. Først begynte det å dryppe inn brev fra Fredrikstad, og jeg tenkte med meg selv at dette måtte sannelig være en spesielt talefør by, men så strømmet det på med brev fra hele landet. Ved lesernes hjelp har vi dermed klart å lage det jeg tror må være det norske sjakkbladet på lenge, kanskje på mange år. Men du finner fortsatt litt fremmed kultur, som f.eks. et avslørende brev fra Moskva, litt sjakkhistorie pluss de faste spaltene.

Alle disse brevene fra fjern og nær går imidlertid på bekostning av antall partier og fotografier, og jeg tviler ikke på at denne litt annerledes stilen vil fryde noen og irritere andre blant NSb's brede lesermasse. "Til lags å alle kan ingen gjera" heter det, men man kan jo prøve, selv om det innebærer at hver utgave vil bli litt forskjellig fra den forrige. Personlig har jeg sansen for plutselig å få uventet stoff opp i hendene. En fax fra Maurice Goddard i Molde var så entusiastisk og inspirerende at saken til slutt havnet på forsiden. Jeg vil gjerne takke alle som har skrevet inn og håper på at kommunikasjonsbølgen vil fortsette å vokse seg større. Vi vil stadig forsøke å bruke så mye mulig av lesernes idéer og bidrag. Men, vær så snill, tenk positivt - ikke be oss om å **kutte ut** ting. For det første går det hardt utover blodtrykket mitt. For det andre ville oppfølging av alle slike råd (for folk simpelthen **elsker** å beklage seg) ført til at vi raskt hadde hatt 48 blanke sider... JT

Bilder: Forside: Øyvind Brunvoll, Romsdals Budstikke. s. 3: Smålands-Tidningen. Resten: MH. Produsert ved hjelp av *Express Publisher 2.03* og *ChessBase 3.0* Opplag: 3700.

Mot alle odds!

4-landskampens deltagere samlet på trappen foran Eksjö Stadshotell. Bakerste rekke fra venstre: Sveriges lag v/ Eva Jiretorn, Susanne Berg, Lena Samuelsson og Viktoria Johansson + lagkapteinenene Ragnar Hoen (N) og Bo Plato (S). Tredje rekke: Norges lag v/ Sylvia Johnsen, Ingrid Dahl, Marianne Hagen, Sheila Berntsen og Laila Sidselrud. Annen rekke: Finland med Johanna Paasikangas, Niina Koskela og Päivi Walta. Kirsi Säynäjäkangas var ikke tilstede. Foran: Vinnerlaget Danmark: Ingrid Pedersen, Sylvia Halasz, Esmat Guindy, Evgenija Peicheva-Hansen, Nina Høiberg og lagkaptein Jens Ove Fries-Nielsen.

Det var et ulykkesbefengt norsk landslag som med nød og neppe rakk frem til den første nordiske 4-landskampen for kvinner etter at lagkaptein Hoens bil (=vårt fremkomstmiddel) var blitt stjålet tidlig om morgenen avreisedagen.

Av lagkaptein Ragnar Hoen

Norge tok en fortjent sølvmedalje i den nordiske 4-landskampen for damer. Det var et historisk møte, hvor Sverige, Danmark, Finland og Norge for første gang skulle utkjempe en 4-landskamp over fire bord. At damelandslaget klarte seg meget bra, viser vel Norges matcher som alle endte 2-2.

Turneringen ble avholdt i tiden 27.- 29. september i Eksjö i Sverige. Laget bestod av IM Ingrid Dahl, Sheila B. Berntsen, Sylvia John-

sen, Laila Sidselrud og Marianne Hagen. Lagleder Ragnar Hoen. President Ivar Brede Lie var spesielt invitert av arrangørene.

Arrangøren, Eksjö Schackklubb og Sveriges Schackförbund, stilte det gamle (1862), men flotte Eksjö Stadshotell til disposisjon for spillerne. Det norske laget nådde i siste liten frem til middagen og åpningseremonien der nasjonalsangene ble fremført. Sverige hadde med andre ord laget et arrangement som det stod respekt av, og som for undertegnede del må karakteriseres som glimrende.

Norge hadde meget å forsvare, og da tenker vi på olympiaden i 1990 (Novi Sad) der det norske damelaget brakte Norges navn frem fra "skyggenes dal" med et meget flott sluttresultat. Også nasjonsoppgjørene var sensasjonelle. Men hvor står norsk damesjakk i dag?

I 1. runde møtte vi Danmark, som ekspertene regnet som svak favoritt foran Sverige og Finland. Norge var nok i samme sjiktet, men tidligere landskampresultater i disse oppgjørene var ikke gullkantet i så måte.

NORGE-DANMARK 2-2

Ingrid Dahl - Nina Høiberg (2285) 1-0
Sheila Berntsen-Evgenia P.-Hansen (2235) 1-0
Sylvia Johnsen - Esmat Guindy 0-1
Laila Sidselrud - Ingrid Pedersen 0-1

Det ble et spennende, men oppmuntrende resultat sett med norske øyne. IM Ingrid Dahl vant fortjent over IM Nina Høiberg etter sterkt og måibevist spill. Det var faktisk første gang at hun beseiret Danmarks beste spiller.

Sheila tok hurtig føringen mot IM Peicheva, (eks Bulgaria), og vant i stor stil. Hennes motstander fikk ikke rokert i det hele tatt - det sørget Sheilas effektive spilleføring for. Etter 40 trekk kunne Norge notere en ny seier mot Danmark.

Sylvia fikk vanskeligheter etter 15-16 trekk. Hun klarte ikke å holde balansen, og tapte etter 43 trekk. Lailas behandling av åpningen ga katastrofale følger; hun mistet en offiser som ubønnhørlig ga tap for Norge.

Sverige slo i samme runde Finland 3-1.

4-landskamp i Eksjö, 27.- 29. sept.

1 Danmark ☉	2-2	3-1	2½-1½	7½	
2 Norge	2-2	☉	2-2	6	
3 Sverige	1-3	2-2	☉	3-1	6
4 Finland	1½-2½	2-2	1-3	☉	4½

FINLAND - NORGE 2-2

Johanna Paasikangas (2205)- Ingrid Dahl 0-1
Niina Koskela (2130) - Sheila B. Berntsen 1-0
Paivi Walta - Sylvia Johnsen 0-1
Kirsi Säynäjäkangas - Marianne Hagen 1-0

Et resultat vi ikke kan være fornøyd med. Vi burde ha vunnet 3-1 i dette oppgjøret, det ville vært et rettferdig resultat etter de opplagte sjanser som kom på løpende bånd.

Ingrid Dahl viste atter sin gode form ved å vinne etter 52 trekk mot Paasikangas. Sheila gikk inn i en variant hun ikke hadde anvendt tidligere og det er også mulig at respekten for motstanderen ble utslagsgivende i dette partiet. Sylvia vant fortjent og fikk rettet ryggen etter gårsdagens nederlag. Marianne så ut som en vinner i de første 16 trekkene. Også i de påfølgende trekk var seieren innen rekkevidde, men etter dette mistet hun helt tråden og klarte heller ikke å redde et halvpoeng som hun kunne ta hjem.

I det andre oppgjøret vant Danmark mot Sverige 3-1. Stillingen etter to runder: Danmark 5, Norge 4, Sverige 4, Finland 3.

På lørdag holdt arrangøren en bankett til ære for spillerne. Eksjøs ordfører og Sveriges Schackforbunds president Christer Wänéus holdt tale til forsamlingen. Norges president, Ivar Brede Lie, takket for invitasjonen og foræret de øvrige nasjoner Norges nye vimpel. Norge var nå kommet med i det gode selskap på dette området, takket være president Ivar Brede Lie.

Etter den hyggelige middagen samlet nordmennene seg på rommet til Sheila og Laila. De hadde fått en "suite" til disposisjon. Her la vi opp strategien for hvordan Norge skulle beseire Sverige. Med 2-2 eller bedre ville Norge besette anneplassen bak Danmark. Vi kunne - om "Fortuna" var på vår side - faktisk gå helt til topps om seieren lød på 3-1. Våre utmerkede damer var klar over hva gamle Norge krevde i kampen mot broderfolket i øst. På lik poengsum ville kvalitetspoeng bli utslagsgivende og da ville scoren på de to fremste bord ville være avgjørende.

NORGE - SVERIGE 2-2

Ingrid Dahl - Viktoria Johansson (2130) ½-½
Sheila B. Berntsen - Susanne Berg ½-½
Sylvia Johnsen - Eva Jiretorn ½-½
Laila Sidselrud - Lena Samuelsson ½-½

Et dramatisk kamp utspilte seg på alle bord. Spenningen så vekslende at alle i tur og orden kunne ha vunnet. Svenskene tok tidlig kommandoen på 2. og 4. bord. Det lå an til svensk ledelse i matchen. Sylvia stod i overkant og så lenge ut som en vinner. I Ingrids parti så det jevnt ut. Laila parerer et kongeangrep ved sterkt forsvarsspill. Hun får byttet ut de tyngre offiserene og vinner minst en bonde. Stillingen er uten tvil vunnet, og undertegnede regnet med norsk seier her. Sheila klarer å holde partiet til remis etter sterkt forsvarsspill.

Ingrids parti ebbet ut til remis uten at hun kunne påvise vinstvarianter underveis. I mellomtiden tilbød Sylvia remis i en stilling som sannsynligvis var vunnet. Laila hadde også klart å spille bort hele stillingen. Hun kom i tapsfare og klarte tross alt å utjevne til remis.

Norge skal likevel være fornøyd med 2-2 mot Sverige. Det burde ha gått i vår favør, men når det ikke skjedde, skal vi være glade for at svenskene ikke vant. Danmark vant forøvrig lett 2½-1½ mot Finland.

Ingrid Dahl ble toppscorer på 1. bord med 2½ av 3. Hun var også beste spiller av samtlige deltagere. Godkjent var forøvrig også Sheila og Sylvia, som tok 1½/ 3. Verre var det på det 4. og 5. bord. Dette var ikke godt nok. Personlig håpet vi på 50% score. Ved normal uttelling burde vi tatt 2/3 etter spill og sjanser. Det hadde gitt norsk seier i 4-lands- kampen.

Sølvmedaljen viser at Norge er på fremmarsj og deres prestasjon må sies å være i overkant. Laglederen kan gratulere alle med innsatsen og håper på fortsatt fremgang. På Norges vegne vil vi takke arrangørene, spesielt Håkan Åkvist som stod bak hele dette arrangementet. En dyktig turneringsleder var Rolf Lekander.

Landskampens hyggeligste og viktigste parti

ble spilt i 1. runde på 1. bord. +0 =1 -10 (ca.) var den bedrøvelige scoren Ingrid Dahl hadde mot Nina Høiberg før dette partiet.

Ingrid Dahl - Nina Høiberg

4-landskamp Eksjö, 1991 Hollandsk

1.Sf3 f5 2.g3 Sf6 3.Lg2 d6 4.d4 g6 5.0-0 Lg7 6.c4 0-0 7.Sc3 De8 8.d5 e5?! Det er vanligere å spille Sa6 og ...c6 nå som hvit har forpliktet seg ved å spille d5 så tidlig. Sort åpner spillet litt forhastet. 9.dxe6 Dxe6 10.Sd5 Sxd5? Sort kan saktens ikke tillate seg å sløse bort mer tid, særlig ikke nå som hun har åpnet stillingen. Nå tar Ingrid kommandoen ved å spille fornuftig. 10...Sa6 ser bedre ut. 11.cxd5 De7 12.Lg5 Lf6 Hvit får en meget bekvem fordel etter at denne brikken blir byttet av, men sort må ha fryktet 12...Df7 13.Te1 (eller Tc1), hvorpå hvits romfordel og utviklingsforsprang gjør livet hardt for sort. 13.Lxf6 Txf6 14.Tc1 Sa6 15.Dd4 Ld7 16.Sd2 Lb5 17.Tc3! Trusselen om å overføre tårnet til e-linjen overbeviser sort om at det er på tide å bytte dronning. Nok et skritt på riktig vei for hvit. 17...De5 18.Sf3 Dxd4 19.Sxd4 Ld7 20.e3 Hvits fordel er ennå mer lammende nå som dronningene er borte. Det evigvarende presset mot c7 paralyserer dronningfløyen til sort og aggressive Høiberg føler seg tvunget til å "prøve" noe. Uheldigvis for henne gjør trusselen 21.Lf1 passivt forsvar umulig. 20...b5 21.a3 Tb8 22.b4 Ingrid styrker grepet om stillingen. Nå er det logiske å bygge seg opp med Tf1 og Lf1... 22...Tf7 23.Tf1 Tb6 24.Lf1 Te7 25.Lg2 Hvit kunne ha spilt f4 med en gang for å forhindre at tårnet går til e5 og truer d-bonden, men det haster ikke. Sort må sitte med hendene i fanget og se på sin sørgelige stilling. 25...Kg7 26.f4 Kf6 27.Kf2 Tb7 28.Lf1 Tb6 29.Sc6! Sort er nødt til bytte av b-bondens hovedforsvarer. 29...Lxc6 30.Txc6 Txc6 31.dxc6! Springer-en på a6 har ingen fremtid. 31...Sb8 32.Lxb5 d5 33.La4 Ke6 34.Lb3 Kd6 35.b5 a6 36.a4 axb5 37.axb5 Te4 38.Td1 Kc5 39.Txd5+ Kb4 40.Lc2 Te8 41.Ld3 1-0 Ingrid spilte meget presist og partiet innebærer utvilsomt slutten på Nina Høibergs langvarige psykologiske overtak. Partikom.: JT

Melk Grand Prix

Stillingen i Melk Grand Prix 1991/1992 pr. 16. oktober :

Siden forrige liste er følgende turneringer tatt med: Det Åpne Rogalandsmesterskapet, Fosna-Cupen, Eidsvoll GP og Asker-Schladden.

KLASSE MESTER

1 Petter Haugli Moss SK	64
2 Edwin David Kristiansund	53
3 Rune Djurhuus Akademisk SK	51
4 Kim Nicolai Engedal OSS	35
5 Eldin David Kristiansund	30
6 Karl W Strand Kristiansund SK	30
7 Jonathan Tisdall Nordstrand SK	29
8 Helge Nordahl Bærum SS	25
9 Einar Johan Gausel OSS	20
10 Jone Riska-Pedersen Sandnes SK	19

KLASSE 1

1 Eldin David Kristiansund	60
2 Kim Nicolai Engedal OSS	53
3 Bjørn Erik Glenne Nordstrand SK	39
4 Karl W Strand Kristiansund SK	34
5 Helge Nordahl Bærum SS	33
6 Lars Even Andersen OSS	28
7 Jone Riska-Pedersen Sandnes SK	23
8 Gudmund Stenersen OSS	23
9 Gunnar Stray Moss SK	23
10 Karle Stangeland Sandnes SK	17

KLASSE 2

1 Øyvind Pedersen Sjakkameratene	41
2 Terje Torgersen Evje SK	40
3 Tarjei Bekkedal OSS	32
4 Lars Even Andersen OSS	25
5 Roar Naalsund Aalesund SL	24
6 Rune Myhrvold Hønefoss SK	23
7 Tallak U. Nærland Sandnes SK	23
8 Jan Sontum Stovner SK	21
9 Tor Wetle Hoem Aalesund SL	20
10 Jon Kåre Myrene Trysil SK	19
Roar E Flaten Nordstrand SK	19
Markus Lømo Fredrikstad SS	19

Øyvind Pedersen fra Sjakkameratene har tatt ledelsen i klasse 2. Her overvåker han spillet til klubbkameratene Jan Svindahl og Odd Fystro.

KLASSE 3

1 Ross Porter Stavanger	42
2 Leif Arne Klemetsen Strømmen SK	33
3 Zenon Taoushanis Kvernevik SK	33
4 Jan Petter Leidland Egersund SK	29
5 Rayar P. David Aure SK	27
6 Matts Eriksen Orkdal SK	26
7 Bjørn Sigve Espeland Sandnes SK	23
8 Milan Kutrovac Stjernen SK	23
9 Jan Kleppe Okval SK	19
10 Terje Wold Orkdal SK	17
Roar Kjellstrøm OSS	17
Stig Gabrielsen Bergens SK	17
Vegard Monsen Sandnes SK	17
Anders Forberg Kragerø	17

KLASSE 4

1 Tore Kjorsvik Aure SK	35
2 Håvard Boland Bø	34
3 Matts Eriksen Orkdal SK	34
4 Torbjørn Dahl Aure SK	25
5 Sveinung Arnesen Volda SK	23
6 Jan Kleppe Okval SK	23
7 Sjur Ferkingstad Sevland SK	21
8 Svanhild B. Grimstad ASKO	19
9 Frode Aasgaard Eidsvoll SK	17
Svein Tevasvoll NKL	17
Ulf Backstrøm Mandal SK	17
Helge Andersen Haugesund SK	17
Einar Fr. Lindboe Trondhjems SK	17

ROGALAND SJAKKFESTIVAL

SAS ROYAL HOTEL, Stavanger

27. desember 1991 - 5. januar 1992

INTERNASJONAL TURNERING (27/12-3/1)

Deltagelse fra minimum 4 GM og 7 IM og dermed mulighet for GM og IM-inntegning. 9 runder Monrad. Betenkningstid 2t/40tr. 1t/20tr. osv.

Pengepremier: 8000/4000/3000/2000/1000. Startavgift IM/GM fri. FM og ELO +2300: Kr. 300, ELO 2200-2300: Kr. 400, og uten ELO: Kr. 600.

Første runde fredag 27. 12 kl. 19.00 med fremmøte kl.18.00. Siste runde fredag 3.1

GRAND PRIX TURNERING (27/12-29/12)

Det spilles i 3 grupper: Over 1750, 1250-1749 og under 1250.

Første runde spilles fredag 27.12 kl. 18.30. Siste opprop kl.18.00.

5 runder Monrad. Betenkningstid: 1t 30 min/40tr., 30min/15tr., 30min/resten.

Siste runde søndag 29.12 kl. 9.00. Startavgift: Kr. 200 (senior) Kr. 130 (junior).

Pengepremier: A: 1500/1000/500, B: 800/500/300, C: 800/500/300 v/ min. 70 delt.

JENTELANDSKAMP NORGE - DANMARK (29/12-30/12)

6 bord for jenter f. 1976 eller senere.

3 runder. Første runde søndag 29.12 kl. 15.00

DET ÅPNE NM I HURTIGSJAKK (4/1-5/1)

Det spilles i 3 grupper: Over 1750, 1250-1749 og under 1250. 9 runder Monrad.

Betenkningstid: 30 min. pr. spiller pr. parti. Første runde lørdag 4.1. kl. 11.00.

Registrering kl. 09.00-10.30. Pengepremier (85 delt.):

Gruppe A: 3500/1500/1000 Gruppe B: 1500/1000/500 Gruppe C: 1200/800/500

Premieutdeling søndag 5. januar kl. 16.00 Startavgift kr. 250 (senior) og kr. 150 (junior)

Innkvartering

På spillestedet, SAS Royal Hotel (tlf. 04-567000): Kr. 275,-

(2-sengs rom m/frokost) Kr. 500,- (enkeltrom m/frokost)

SAS Royal Hotel er et nytt, moderne hotell i Stavanger sentrum.

Påmelding (innen 18/12)

Rogaland Sjakkrets

v/ Olav Skjæveland, Blåkløkketien 1, 4100 Jørpeland. Tlf. 04-448508

NORGE RUNDT

Det er stor aktivitet på lokalplanet for tiden, Klubbturneringene har kommet i gang, KM er allerede avvirket noen steder, og seriesjakken står for tur. I Midt-Norge har det også blitt en tradisjon med bykamper, det er kanskje noe å tenke på for flere byer rundt om i landet?!

Molde - Kristiansund

Batnfjordsøra, 18. oktober

Vi får en oppildnet rapport fra Moldes klubbformann Maurice Goddard:

Det er virkelig storartet med en bykamp! Før i tiden har Molde og Kristiansund spilt noen bykamper for over 10 år siden. Jeg og Eilif Odde tok i fjor initiativet til å gjenopplive tradisjonen, og vi satte opp vandrepokal som må vinnes fem ganger.

Kristiansund var nok favoritt i årets kamp, etter at Molde ble fullstendig knust i filler i fjor. Vi tapte hele 11-5 i hovedkampen mot Nordmørlingene, og de satte kronen på verket ved å umyndiggjøre oss i lynsjakk med sifrene 63½ mot våre fattige 26½. Derfor var Molde "The UNDERDOGS" i år! Men vi var sugne på revansje. Laget vårt var ikke det sterkeste, fordi vi manglet minst fire gode spillere. Kristiansund er noe svekket idet de har mistet sterke folk som Magnus Aanstad og Kjell Tore Sandum. Men spenningen var likevel stor foran dysten! Molde stilte med flere unggutter, og det samme gjorde Kristiansund.

Ganske tidlig i kamputviklingen så det meget lovende ut for Moldes lag. Vi hadde også vunnet trekningen og spilte hvit på første bord. De fleste kampene gikk mot full tid, men Molde hadde skikkelig tak på nesten alle stillinger. "Stolpene" begynte å rulle inn som perler på en snor, og Moldes hungrige løver detroniserte med grusom hevn hele Kristiansunds lag til en blek skygge av seg selv! Jubelen var stor! Med seiersrusen i taket, gikk Molde til angrep i den etterfølgende "uoffisielle" lynsjakkturneringen.

Vi var ikke til å stoppe nå, og hugget i vei i to grupper -- alle-mot-alle. Resultatet ble hele 57½ mot 40½ i Moldes favør, og hele laget galte som gæringer over å ha slått "storebror" så grundig ned i støvlene! Hvis dette ikke er gøy, så vet ikke jeg! En oppfordring til andre byer (klubber) å få i gang noe lignende. Sett i gang!

Molde		Kristiansund
1. Kjell T. Sandum	0-1	Eilif Odde
2. Guttorm Iversen	½-½	Karl W. Strand
3. Gudmund Farstad	1-0	Åge Olsen
4. Ragnar Knudsen	½-½	Magnus Monsen
5. Ola P. Mogstad	1-0	Per Hjulstad
6. Øyvind Bentsen	1-0	Svein Solem
7. Harald Isachsen	0-1	Tore Kallset
8. Maurice Goddard	1-0	Per Mogstad
9. Jostein H. Lie	1-0	Schanzenbecker
10. Arne Eltvik	½-½	Gunnar Kjørsvik
11. Per O. Bjerkeseth	1-0	Tore Kjørsvik
12. Øyvind Åsheim	1-0	Jim Bårdsen
13. Erlend Åsheim	1-0	Anders Olsen
14. Erik N. Wold	1-0	Roy Sætran
15. Håkon Bentsen	1-0	Vidar Hansen
	11½	3½

Sluttresultat i lynsjakk:
Molde 57½ - Kristiansund 40½

MEN, selv om Moldes bragd var stor, hører det med til historien en annen bragd av dimensjoner, som kan være morsom og artig å ta med for å illustrere iveren hos Moldes spillere, Det gjelder en energisk ung mann som heter Ola P. Mogstad.

Alle på laget vårt fikk tilbud om diverse skyss, Noen skulle kjøre, og andre sitte på. Men OLA-gutt bestemte at han skulle sykle til Batnfjordsøra fra Molde på sykkel sin! Alle forsøk på klubbkvelden torsdagen før kampen for å overtale Ola til å sitte på, ble avvist med en sjakkspillers overlegenhet. Han SKULLE sykle! Lørdagen kom, og vinteren kom. Vi fikk snøvær og delvis glatte veier over Fursetfjellet, og undertegnedes bekymring var stor for Ola, som jo ikke kunne legge om til

piggdekk. Men han kom frem i god tid, lenge før andre som kjørte bil! Han var kanskje den mest opplagte, og slo den gode Per Hjulstad i et morsomt angrepsparti. Trist om Ola hadde tapt etter å ha syklet ca. 2½ time over fjellet i vinterværet. Men han vant!

Etter kampen var klokken syv før vi var klar for avreise, og mørkt var det blitt med fortsatt snødrev og "0"-føre. Ola fikk tilbud å sette sykkel bak i min stasjonsvogn, og sitte på hjem. Men NEI. Jeg prøvde forjeves å overtale ham å være fornuftig i nattens mørke. Ola-gutt, ære være han, syklet hele veien hjem igjen, over fjellet, i is og slaps. Hvis alle sjakkspillere i Norges utstrakte land viste bare en brøkdel av Olas utholdenhet og stahet, så hadde Norge vært verdens beste sjakknasjon!

Avslutningsvis kan vi bare legge til at det var en høyst påtagelig forskjell i størrelsen på lokalavisenes oppslag i dagene etter kampen!

Storseier over svenskene! Trondheim - Östersund

Den tradisjonelle bykampen mellom Trondheim og Östersund ble i år spilt i Trondheim den 13. oktober. Gjestene kom med ni spillere og tapte ½ - 8½.

Bykampen, med lag sammensatt av spillere fra alle Trondheims klubber, har vært spilt i sin nåværende form i alle fall siden krigen. Det har imidlertid vært noe uregelmessig, slik at det har vært opphold enkelte år.

Trondheim vant den forrige vandrepokalen til odel og eie for noen få år siden. Den nåværende pokalen har gått bare to omganger. Regler: Gjестene kommer med så mange de kan, vertene må stille nok mannskap.

Tore Høe Løvaas

Trondheim		Östersund
1. Torben Myrvold	1-0	Lennart Burman
2. Frode Bull Jæger	1-0	Roberto Vivenos
3. Arild Monsøy	1-0	Peter Svensson
4. Sverre H. Krohn	1-0	Bjørn Groth
5. Dag Madsen	1-0	Bengt Øberg
6. Øyvind Ukkelberg	1-0	Jan v d Maaten
7. Per Chr. Ødegaard	1-0	Lars Edberg
8. Per Ø. Ottestad	1-0	Ali Mehrdad
9. John A. Reitan	½-½	A. Moghaddan

Til forsvar for de to bykamptapslagene, kan man med rette hevde at de har mer enn nok å beskjeftige seg med utenfor sjakkbrettet: Kristiansund er som kjent arrangør av sommerens landsturnering, mens Östersund skal avvike det Nordiske Mesterskapet 1992.

Æresgausdøl

Den utslitelige turneringsarrangør Arnold J. Eikrem har fått takk for strevet fra Gausdal Reiselivslag. Sammen med kjøpmann Torbjørn Segalstad har han blitt kåret til ÆRESGAUSDØL 1991. Begrunnelsen for utnevnelsen lyder som følger:

Kjent ska're
på skinnet gjerast
at'n

ARNOLD J. EIKREM

ha' vorte

ÆRESGAUSDØL 1991

fori han ha' gjort bygda

kjent sø'om Føyllbu og

norda Skej med sine

sjakkturneringer på Gausdal Høifjellshotell

Det blir Æresgausdøl-galla på Gausdal Samfunnshus der æresgausdølen tradisjonen tro vil få tildelt et skinnbrev til minne om ærestittelen.

Tidligere har disse blitt kåret til Æresgausdøler

1982: GAUS DAL (Lars Mjøen, NRK)

1990: Atom Vinter og
Arve Gudbrand Blihovde

Vi bøyer oss i støvet og gratulerer!

Et Nytt Liv

I forbindelse med TV-aksjonen *Et Nytt Liv* til inntekt for fysisk og psykisk utviklingshemmede barn i den tredje verden, var det igjen Porsgrunnsklubben Brattås som klarte å samle inn flest penger ved sitt Barnas Grand Prix-arrangement. Hele 11.500 kr. lød sjekken til *Et nytt Liv* på. Det var startavgiften til de 101 spillerne + litt til. Volda SKU var ikke mye dårligere; de håvet inn 10.000 kr. Tilsammen kunne NSFU overlevere et bidrag på kr. 41.475,- til aksjonen, og det er en liten økning fra ifjor.

Seriesjakk!

Slik ser altså seriesjakkavdelingene for sesongen 1991/1992 ut. Vi minner om at kampresultatene skal ringes inn til forbunds-kontoret søndag (på kampdagen) mellom kl.

17 og kl. 20.00, og at utfylt kamprapport skal sendes NSF dagen etter kampen. Vi ønsker alle lagene lykke til, måtte dere alle vinne mange flotte partier og sende dem til NSB!

ØSTLANDSSERIEN

1. DIVISJON

1. OSS II
2. Moss
3. Drammen
4. Eiker
5. Gjøvik
6. Nordstrand
7. Strømmen
8. Stjernen
9. Asker
10. OSS I

2. DIVISJON AVDELING A

1. Fredrikstad
2. Sarpsborg
3. Elverum
4. Ski
5. Sjakkameratene
6. Akademisk
7. Brugata
8. Nordstrand II

2. DIVISJON AVDELING B

1. Hønefoss
2. Porsgrunn
3. Tønsberg
4. Larvik
5. OSS III
6. Bærum
7. Stjernen II
8. Tempo

3. DIVISJON AVDELING A

1. Kragrø
2. Mandal I
3. Arendal
4. Kristiansand
5. Mandal II

VESTLANDSSERIEN

1. DIVISJON

1. Sandnes I
2. Sandnes II
3. Bergens I
4. Fyllingsdalen I
5. Stavanger I
6. Randaberg I

3. DIVISJON AVDELING B

1. Sarpsborg II
2. Tønsberg II
3. Stjernen III
4. Sicilianerne I
5. Fredrikstad II
6. Moss II
7. OSS IV
8. Sarpsborg III

3. DIVISJON AVDELING C

1. Jevnaker
2. OSS V
3. Hamar
4. Kongsvinger
5. Gjøvik II
6. Løten
7. Lillestrøm
8. Eidsvoll

3. DIVISJON AVDELING D

1. Heggeli
2. Nittedal
3. Ås
4. Sicilianerne II
5. Stovner
6. 1911

MIDTNORGESERIEN

1. DIVISJON

1. Arbeidernes I
2. Mo
3. Molde I
4. Kristiansund
5. Namsos
6. Trondhjems I

7. NKL

8. Stjernen IV

4. DIVISJON AVDELING A

1. Caissa
2. Horten
3. Drammen II
4. Remis I
5. Remis II
6. Asker II
7. Eiker II

4. DIVISJON AVDELING B

1. Indre Østfold
2. Sarpsborg IV
3. Moss IV
4. Fredrikstad III
5. Fredrikstad IV
6. Moss III
7. Ås II

4. DIVISJON AVDELING C

1. Akademisk II
2. Stjernen VI
3. Nordstrand III
4. Strømmen III
5. Strømmen IV

6. Sjakkameratene II
7. Stjernen V
8. Stovner II

4. DIVISJON AVDELING D

1. Strømmen II
2. Bærum II
3. OSS VI
4. Stjernen VII
5. Akademisk III
6. OSS VII
7. Sjakkameratene III

4. DIVISJON AVDELING E

1. Elverum II
2. Kongsvinger II
3. Lunner I
4. Lunner II
5. Lillehammer
6. Eidsvoll II

VESTLANDSSERIEN

2. DIVISJON AVDELING A

1. Egersund
2. Hauge I
3. Randaberg II
4. Sevlund I
5. Sevlund II
6. Nærbø
7. Ganddal
8. Stavanger II

2. DIVISJON AVDELING B

1. Voss
2. Masfjorden
3. Bergens II
4. Bergens III
5. Fyllingsdalen II

3. DIVISJON AVDELING A

1. Hauge II
2. Sandnes III
3. Haugesund I
4. Stavanger III
5. Stavanger IV
6. Haugesund II
7. Kvernevik
8. Randaberg III

MIDTNORGESERIEN

2. DIVISJON

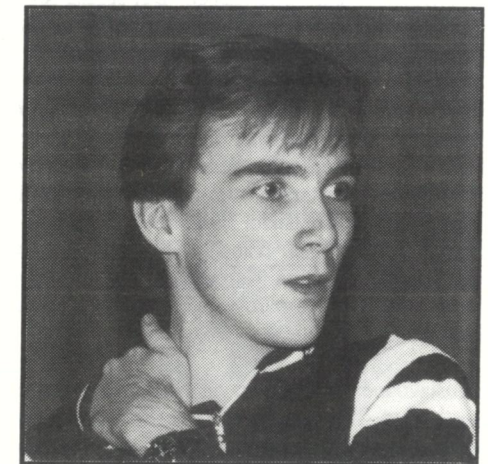
1. Orkdal
2. Steinkjer
3. Stjørdal
4. Arbeidernes II
5. Trondhjems II

Halvspilt Elitecup

Elitecupen, en turnering som kom i stand for at Elitegruppen skulle få anledning til å trene litt i løpet av den rolige høstsesongen, har åpnet med mange hardt utkjempede partier. Bortsett fra Simen Agdestein og Ivar Bern, som har meldt forfall grunnet eksamen, deltar alle de beste. Som en spesialpremie får vinneren av den syvrundige Berger-turneringen en plass på OL-laget i 1992. Dermed blir slutttracet enda mer spennende, siden begge de to som ligger i teten, Berge Østenstad og Rune Djurhuus, ennå ikke har sikret seg OL-billett. (Jonathan Tisdall og Einar Gausel kvalifiserte seg ved sine resultater i NM '91.)

De første fire rundene ble spilt i OSS fra 24.-27. oktober og bekrefter at Østenstad endelig er på vei mot god gammel form. Også Djurhuus imponerte med sine tre seire med sort. De siste tre rundene spilles i OSS 15.-17. november.

Stillingen etter fire runder: 1-2 Østenstad, Djurhuus 3½, 3 Gausel 3, 4 Tisdall 2½, 5-6 Leif Øgaard, Erik Fossan 1½, 7 Petter Haugli ½, 8 Roar Elseth 0.

Askers Berge Østenstad med OL-plass i blikket.

VERDEN RUNDT

REYKJAVIK

Den andre verdenscupen til GMA (Stormesterforbundet) begynte med superturneringen i Reykjavik 23/9-12/10. De to ratingfavorittene, eksverdensmester Anatolij Karpov og verdens- toeren (i rating) Vasilij Ivantsjuk, viste sin klasse ved å dele førsteplassen ett og et halvt poeng foran nærmeste rival. Karpov så ut til å ha funnet tilbake til sitt gamle jeg og tok en betryggende ledelse helt fra start av. Hans vedvarende press ledet mange av motstanderne hans på villstrå, og Karpov lot til å ha turneringsseieren i sin hule hånd.

Ivantsjuk innledet med tem remiser. Han ville utvilsomt ta det med ro for å bygge opp selvtiliten, som nok hadde fått seg en knekk etter tapet for Jusupov i kandidatfinalene. Deretter tok han på seg sjumilsstøvle og håvet inn hele 8/10 i feltet bestående av verdenstoppene. Det skal bli spennende å følge kappløpet mellom de to K'ene og Ivantsjuk om førsteplassen i dette uoffisielle verdensmesterskapet. Det spilles seks turneringer over en toårsperiode, der hver av verdenscupdeltagerne er med i tre.

Selv om de to delte seieren på Island, var det i cupsammenheng Ivantsjuk som tok den gjevreste plassen, siden han spilte remis mot, og Karpov slo, Johann Hjartarson. Islendingen var lokal deltager og teller derfor ikke med i verdenscupen. Dermed står Ivantsjuk bokført med et halvt poeng mer enn Karpov, og det er dette "+6"-resultatet Kasparov må bryne seg på i neste turnering.

Jugoslavduoen Ljubojevic og Nikolic imponerte begge med sitt spill. Nikolic' karriere har jevnt og trutt beveget seg oppover, og han var den eneste ved siden av Ivantsjuk som ikke lot seg beseire i denne utmattende turneringen. "Ljubo" så en stund ut til å være med i kampen om førsteplassen, særlig da han i et kritisk parti slo

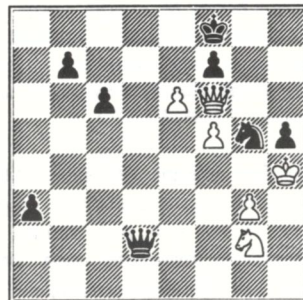
Karpov, men det skortet på kreftene midtveis i turneringen. Alexander Khalifman beviste at hans deltagelse i verdenscupen ikke er noen tilfeldighet og later til å etablere seg i verdens-eliten uten å anstrenge seg noe særlig. Også amerikaneren Yasser Seirawan leverte et godt resultat etter imponerende solid spill.

På turneringens skyggeside utmerket Timman, Gulko og Andersson seg med katastrofalt dårlige resultater. Spesielt Andersson var i skrøpelig form; han var aldri i nærheten av å vinne noe parti og anstrengelser i den retning var det heller få spor av i partiene hans. For seierslystne motstandere var den normalt så tøffe svensken et lett bytte. Gulko kunne i det minste trøste seg med å ha prestert et av turneringens beste angrepspartier. (se s. 35).

Sluttstillingen: 1-2 Ivantsjuk, Karpov (begge USSR) 10,5/15, 3-5, Ljubojevic, Nikolic, (begge YUG), Khalifman (TYSK) 9, 6 Seirawan (USA) 8 7-8 Ehlvest ((EST), Speelman (ENG) 7,5 9-11 Beljavskij og Salov (begge USSR), Portisch (UNG) 7 12 Hjartarson (ISL) 6,5 13-15 Andersson (SVE), Chandler (ENG) og Timman (NDL) 5,5 16 Gulko (USA) 5.

Noen dramatiske høydepunkter fra Reykjavik:

Lajos Portisch - Vasilij Ivantsjuk Verdenscupen Reykjavik (6), 1991

Portisch håper at Ivantsjuks skrale kongestilling oppveier den livsfarlige fribonden.

Ivantsjuk bryter illusjonen med et gnistrende trekk. 50...Dd4+! 0-1 51.Dxd4 Sf6+ og ...Sxd4 eller 51.Kxg5 Dxf6+ 52.Kxf6 a2. Hvit er sjanseløs mot fribonden.

Vasilij Ivantsjuk - Boris Gulko

Verdenscupen Reykjavik (11), 1991, Skotsk 1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.d4

Skotsk er i vinden for tiden, kanskje fordi Kasparov brukte det i sin forrige tittelmatch mot Karpov (Lyon '91).

3...exd4 4.Sxd4 Lc5 5.Le3

Dette rolige systemet var populært på Island 5...Df6 6.c3 Sge7 7.Lc4 Dg6?

7...Se5 8.Le2 Dg6 er vanligere og gir komplisert spill. Ivantsjuk straffer det som muligens var en fingerfeil med taktisk presisjon.

8.Sxc6! Dxc6

8...Dxg2 9.Tf1 Lxe3 10.Sxe7 hvorpå hvit har flest brikker.

9.Lxf7+!

Taktikkens eviggrønne slager.

9...Kxf7 10.Dh5+ Sg6 11.Df5+!

Presist. Hvit får et gratis mellomtrekk og bruker det til å forverre sorts kongestilling.

11...Ke8 12.Dxc5 Dxe4

Etter 12...Dxc5 varer sort lenger, men med bonde under uten noen som helst kompensasjon ville han ikke være store utfordringen for Ivantsjuks velsmurte teknikk.

13.Sd2 Dc6

Nå kan sort bytte dronning og håpe på å overleve. Å grabbe til seg g-bonden koster tid, og sort ligger allerede godt etter i utvikling. Dessuten er det fare på ferde for den blottlagte kongen.

14.Dh5

Hvit vil selvfølgelig beholde dronningene på brettet for å plage den ubeskyttede kongen. Gulko har ikke tapt materiell, men det oppveies av den horrible kongestillingen.

14...d6 15.0-0 Le6 16.Ld4

Hvit har enkle idéer å spille på: Tael og fremstøt med f-bonden. Sorts kongefløy er et hjelpeløst angrepsmål.

16...Kd7 17.f4 Se7 18.f5 Lxf5 19.Tae1!

19.Txf5 g6! gir sort håp om å overleve. Nå får hvit sin siste brikke med i angrepet.

19...g6

19...Le6 20.Txe6 Kxe6 21.Dg4+.

20.Txe7+! Kxe7 21.Dg5+ Kd7 22.Lxh8 Db6+

22...Txh8 23.Txf5 gxf5 24.Dg7+ er ikke det spor bedre.

23.Ld4 Dxb2 24.g4!

Ivantsjuk legger opp til en blodig avslutning.

Gulko kunne trygt ha gitt opp her.

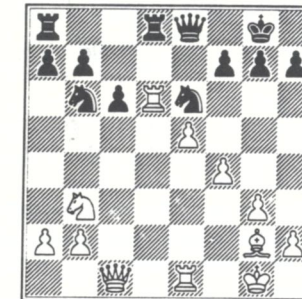
24...Le6 25.Tb1 Dxa2 26.Db5+ Ke7

27.Dxb7 Td8 28.Tf1 Dxd2 29.Dxc7+! Ld7

30.Lf6+ Ke6 31.Dc4 1-0

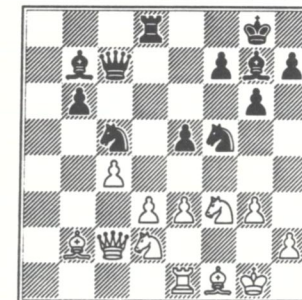
Etter 31...d5 32.Da6+ Kf7 kan hvit vinne dronning eller tårn med avdekkersjakk.

Anatolij Karpov - Ulf Andersson Verdenscupen Reykjavik (10), 1991

Sorts passive åpningsspill har skaffet ham en ubehagelig stilling der han må forsvare seg mot hvits mobile bondemajoritet på kongefløyen og den sterke hvitfeltsløperen. Andersson føler seg presset og forkorter lidelsen med en grov bukk. 23.Sc8?? 24.Txc6! Siden det koster to bønder å ta tilbake på c6, etter Lxc6xa8. Skulle sort velge å ignorere bondetapet, overlater han dronningfløyen helt og holdent i hvits hender. Hvits brikker er mye mer aktive og superløperen på g2 er gull verdt. 1-0

Boris Gulko - Predrag Nikolic Verdenscupen Reykjavik (14), 1991

Heller ikke i dette partiet var Gulko helt på høyden; her er han under sterkt press fra en av de suksessrike jugoslavene.

21...e4!

Begynnelsen på en lang og fin kombinasjon fra Nikolic, som skjuler sine taktiske talenter under nokså fredelige åpningssystemer.

22.dxe4 Sxg3! 23.Lxg7

23.hxg3 Dxg3+ 24.Lg2 (24.Kh1 Lxb2 25.Dxb2 Sxe4 26.Sxe4 Lxe4 27.Lg2 Lxf3) Lxb2 25.Dxb2 Sd3 26.Df6 (26.Db1 Sxe1 27.Dxe1 Dxe1+ 28.Sxe1 Txd2) Td6! er en viktig finesse.

23...Sxf1 24.La1 Sxh2!

Et pent slag det er lett å overse.

25.Sxh2 Dg3+ 26.Kf1 Dxh2 27.Dc3 f6 0-1

Siden 28.Dxf6 er umulig pga. 28..Tf8, har ikke hvit noen muligheter til å overleve.

Jaan Ehlevest - Alexander Khalifman

Verdenscupen Reykjavik (15), 1991, Reti

1.Sf3 Sf6 2.c4 e6 3.g3 d5 4.Lg2

Khalifman er en rolig og metodisk spiller med et fornuftig åpningsrepertoar, men han er flink til å regne varianter og er ikke redd for å yppe seg.

4...dxc4 5.Se5

5.Da4+ er tryggere.

5...Dd4!?

Ser sterkt ut. Hvit vinner tilbake bonden, men ikke uten å måtte gjøre innrømmelser.

6.f4 Sbd7 7.Da4 Ld6!

For å utelukke Dxc4, pga. ...Lxe5.

8.e3 Dc5 9.Sxc4

Nå later det til at hvit kommer til å vinne tid, eller få løperparet. Har sorts spill vært overambisiøst? Khalifman fortsetter sin aggressive politikk.

9...b5!

Dypt. Tårnet på a8 blir stående utsatt, noe som igjen svekker a-bonden, og sort er dessuten villig til å gi fra seg løperparet. Til gjengjeld får han aktivt spill, og best av alt: Aktiviteten er godt kamuflert.

10.d4 Df5 11.Da5 Tb8 12.Sxd6+ cxd6

13.Dxa7

Dette blir endestasjonen for dronningen, men hvit må ha villet forhindre ...Lb7, et trekk som gjør det vanskelig for hvit å utrette noe på de hvite feltene. Han spiser

en bonde og forhindrer denne posisjonelle trusselen, men med dronningen på ferie på a7, har sort en hånd mer å forsyne seg med.

13...h5!

Enkelt og effektivt. Når man først får øye på denne planen, er det lett å se at den er sterk, men å ha sett den og vurdert den korrekt på forhånd, er imponerende.

14.Sc3 b4 15.Sd1 h4 16.Sf2 hxg3 17.hxg3

Txh1+ 18.Lxh1 Db5!

Sort utnytter at hvits brikker befinner seg i periferien og truer det pinlige ...La6. Med løperen på g2 kunne hvit kanskje ha skyndt seg tilbake for å forsvare e2 med Dc7-c2, men ettersom fl også er svakt, må han ta beina fatt selv om det er smått med gjemmesteder.

19.Ld2 La6 20.0-0-0 Da4!

Huff da. Både kongen og dronningen til hvit føler seg ille berørt. Sort truer Dxa2 og Tc8+. Hvit kan ikke gå til b1 pga. Ld3+ og c-linjen er tabuområde for dronningen.

21.Lxb4

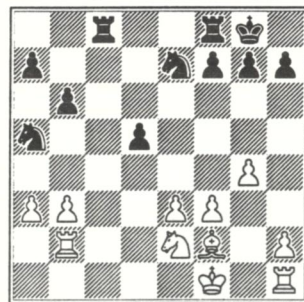
Det er litt for tidlig å gi opp ennå...

21...Txb4 0-1

... men det hjalp i hvert fall ikke og Ehlevest resignerte. Khalifman spilte forbilledlig. Det at sort vinner et slikt miniatyrparti samtidig som det ser ut som om han bryter alskens utviklingsprinsipper, gjør partiet et studium verd.

Anatolij Karpov - Ljubomir Ljubojevic

Verdenscupen Reykjavik (8), 1991

21...f5!

Aktivitet må til. Selv om Karpov har løperen og den beste bondestrukturen, gjør sorts herredømme i c-linjen og press mot de hvite bøndene at sjansene er mer eller mindre balanserte.

22.Kg2 fxc4 23.fxc4 h5!

Sort har sett seg ut f5-feltet som base for sine videre operasjoner.

24.gxh5

24.h3 hxg4 25.hxg4 Sg6 26.Th5 Tce8!?

27.Txd5 Se5 28.g5 (28.Td4 Sac6 og Td4 må forsvare både g4 og d3.) Tf5 29.Lh4? Sg6! viser hvor farlig sorts initiativ er.

24...Tf5 25.h6

25.Sg3 Te5 og hvit må vokte seg mot invasjon på c3.

25...Tg5+

Ifølge hoveddommer Arnold Eikrem ble dette trekket ledsaget av et remistilbud. Selv om det ved første øyekast ser ut til at hvit er blitt presset i kne av sorts aktive spill, viser det seg ved nærmere ettersyn at det er lett for hvit å sikre seg remis. Men mye vil ha mer, og etter sin rødglødende start (6/7) avslår Karpov. Det er nok derfor sorts aktivitet forvandles til en reell fordel.

26.Lg3 Sf5 27.Kf2 Sxh6 28.Sd4 Sg4+

29.Ke2 Sf6

Sorts sentraliseringsmanøver er sterk og enkel. Karpov håper fortsatt på å oppnå fordel pga. Lg3, men må passe godt på for å nøytralisere sorts vedvarende press.

30.Kf3

Forbereder Lf4, noe som tidligere var umulig pga. Tg2+.

30...Sc6!

Fjerningen av Sd4 gir tårnet på g5 mer rom og det er derfor lite håp om at hvit noen gang skal ta føringen i partiet.

31.Se6 Tf5+ 32.Kg2

32.Lf4 Te8 33.Sg5 Se5+ 34.Kg2 Sg6 med angrep.

32...Te8 33.Sd4 Sxd4 34.exd4 Te3

Ljubos konsekvente pågåenhet er beundringsverdige. Selv om Karpov gradvis har forenklet stillingen, har han ikke hatt tid til å utvikle tårnene sine.

35.Te1 Td3 36.Te5 Tf3 37.Te7 a5

37...Txb3? 38.Txb3 Txb3 39.Txa7 med planen Le5 ville gi hvit den sikre, lille fordel han har drømt om i hele partiet.

38.b4 Sh5 39.bxa5??

En tabbe forårsaket enten av tidsnød eller overdreven optimisme. 39.Le5 Sf4+ 40.Lxf4 Txf4 41.bxa5 Tg4+ 42.Kf2 bxa5

43.Tb5 ser remisaktig ut.

39...Sxg3 40.hxg3

Kanskje overså Karpov at sort vinner etter 40.axb6? Sf5, pga. matrusselen 41.b7 Sh4+ 42.Kg1 Td1+.

40...Txg3+ 41.Kh2 bxa5 42.Td7

Etter 42.Tb5 Tg5 43.Txa5 Txd4 44.Kh3 er det muligens vanskeligere for sort, men merbonden og angrepssjansene mot hvits konge skulle gi ham gode vinstmuligheter.

42...Tg5 43.Tg2 Txg2+ 44.Kxg2 Txd4

45.Kf3 Td3+ 46.Ke2 Txa3 47.Txd5 Kh7

48.Kf2 Kh6 49.Tc5 g5 50.Kg2 Kh5 51.Td5

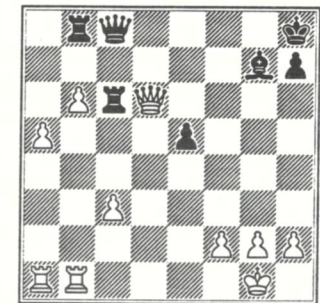
Kh4 0-1

KØBENHAVN

Vi gratulerer Jonny Hector (27), som erobret GM-tittelen til odel og eie da han kom på delt første plass i en lukket turnering i Valby, København. Han er Sveriges sjettede GM.

Sluttstillingen: 1-4 IM Jonny Hector, GM Bent Larsen (DAN), GM Lothar Vogt (TYS), GM Sergej Smagin (SOV), 6/9, 5 GM Jurij Razuvaev (SOV) 5½, 6 IM Pia Cramling (SVE), 4½, 7-8 Henrik Danielsen, GM Wolfgang Uhlmann 3½, 9-10 Peter Heine Nielsen, Roland Greger, begge (DAN) 2.

Hector er en verdens mest aktive spillere, i enhver betydning av ordet. Hans aggressive og romantiske spillestil har gjort ham til en publikumsyndling av rang. Her skal vi se ham ofre mot Danmarks yngste GM:

Jonny Hector - Lars Bo Hansen

Kerteminde (4), 1991

30.Dxb8!! Dxb8 31.a6 Tc8 32.b7 Tf8 33.a7

FORLI

Den 16-årige dansken Steffen Pedersen tok en sensasjonell annenplass og sitt første GM-napp i den åpne, internasjonale turneringen i Forli, Italia. Det var hans første napp av noe slag. Pedersen har hatt en solid karriere innen skolesjakken, og bl.a. deltatt tre ganger i de internasjonale turneringene på Gausdal. Han beseiret underveis både GM Farago og GM Miles.

Resultatliste: 1 GM Malanjuk (USSR) 7/9. 2-3 Steffen Pedersen og GM Anthony Miles, (USA) 6,5 3-6 IM Godena (ITA), GM Novikov og Maljutin (begge USSR) 6 osv.

DEN NYE VERDENSMESTEREN?

Kinas Xie Jun (21) står på terskelen til å beseire Maja Tsjiburdanidze og dermed bryte Sovjets dominans innen VM-kvinnesjakken. Hun vil også bli Asias første verdensmester noensinne. Xie tok ledelsen i matchen, som spilles i Manila, med seier i det ellefte av de 16 partiene. Da den kinesiske jenta også vant det trettende partiet, ble Tsjiburdanidze liggende to poeng bak. Det betyr at den grusiske stormesteren må ta 2½ av 3 for å komme på lik poengsum og beholde den tittelen hun har innehatt i 13 år.

I det NSb går i trykken har Xie kaldblodig holdt remis i parti 14. Dermed er det bare en mirakuløs avslutning - 2/2 - som kan redde Tsjiburdanidze.

VETERANTURNERING I SVEITS

Av Dag Schjelderup-Ebbe
Tusen spillere møttes ved Sjakkfestivalen i Biel i slutten av juli, derav en enslig nordmann som stilte opp blant 24 seniorer (spillere over 60 år). Mange av dem var fra Øst-Europa, garvede turneringsspillere med rating opp til 2270. Jeg var så heldig/uheldig å møte bl.a. vinneren (H. Weigel, Tyskland), nr. 2 (E. Reicher, Romania, 2270), nr. 3 (en polakk). nr. 5 (en

jugoslav) og nr.6 (en tsjekker).

Det begynte lovende. Etter vinst i 6. runde over nr. 2 i fjorårets turnering og nr. 5 i årets - i partiet som kommenteres nedenunder - lå jeg til min forbløffelse i toppen med +3,=2,-1. Men denne uventede situasjonen med mulighet til å kunne innkassere harde sveitserfrancs (1500 for 1. plass, 1000 for 2. og 800 for 3.), mestret jeg så avgjort ikke og foretok en sorgelig lang rokade i de siste tre partiene. Beholdningen for min del ble følgelig det nevnte partiet:

D. Schjelderup-Ebbe - D. Gostovic
Biel, Senior (6), 1991 Siciliansk

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.Sf3 Sc6 4.Sxd4 Sf6
5.Sc3 e5 6.Sxc6

Bedre er 6.Sb5, 6.Sb3 og 6.Sf3.

6...bxc6 7.Ld3

7.Lc4!

7...Le7 8.0-0 0-0 9.Le3 d6?

9...d5!

10.f3 Le6 11.Se2

Bedre 11.Dd2, fulgt av Tfd1.

11...d5 12.c3 Dc7

Bedre dxe4.

13.Dc2 g6 14.b3 Sh5 15.g4!? Sg7 16.Sg3
Ld7 17.Tad1 Se6 18.Lh6 Tfe8?

18...Tfd8!

19.exd5 cxd5 20.c4 Sd4 21.Dd2 e4?

En avgjørende bukk. Svart måtte ha spilt 21...Lc6 22.cxd5 Lxd5 23.Le4 med noe bedre spill for hvit. Svart trekket a tempo. Etter hvits neste trekk tenkte han en time, men fant ingen skikkelig redning, noe heller ikke flere sterke computere har gjort.

22.Lxe4! dxe4 23.Sxe4 Sxf3+ 24.Txf3 Lxg4
25.Dd4 f6 26.Txf6! Lxd1

Øyeblikkelig selvmord, men andre trekk er like utsiktsløse: 26...Lc5 27.Sxc5 Lxd1 28.Dd5+ Kh8 29.Tf7 Te1+ 30.Kg2 eller 26...Lf8 27.Dd5+ Kh8 28.Tf7 Dxf7 29.Dxf7 Lxd1 30.Sf6 Lc5+ 31.Kg2 Te2+ 32.Kf1 Tf2+ 33.Ke1.

27.Txg6+1-0 Kom.: T.Gravseth og DS

Som en kuriositet kan nevnes at artikkelforfatterens mor, Torbjørg Schjelderup-Ebbe, ble norgemester for damer i 1951.

NSb tar en titt på...

NORSKE KLUBBAVISER

Tusen takk til alle dere som har sendt inn klubbaviser til oss. Men det er fortsatt mange klubber (som vi vet har klubbaviser) vi ikke har hørt fra, og vi tar fortsatt imot klubbaviser, -blekker, -lenser o.l. Vi kommer til å presentere et par aviser nå og da fremover. Neste gang skal vi bl.a. se på NKL's turneringsbulletin som har en morsom, fast spalte der vi får se klubbens medlemmer mirakuløst unnsnippe de mest horrible stillinger.

Vi tillatt oss å klippe vilt og uhemmet dersom vi har kommet over noe vi tror hele sjakk-Norge vil av glede av. Forhåpentligvis vil det inspirere noen lesere til å ta kontakt med andre klubber, for abonnement eller utveksling av klubbaviser.

Gode grunner til å lese andre klubbers aviser:

Man kan snappe opp idéer til eget blad. Nesten hver eneste avis vi har sett på har hatt minst én original idé for en spalte eller artikkelserie, som sikkert ville gjort seg like bra i en annen avis. (Det er derfor vi har stjålet dem til NSb!)

Abonnement/utveksling av aviser som en form for støtte for en annen klubb (naboklubb, hovedfiende e.l.) Kanskje kan NSF hjelpe til med å inngå avtaler med andre aviser. Vi skal så godt som råd er oppgi adressene til de klubbavisene vi presenterer.

Få tips til seriesjakkforberedelser. Abonnér på klubbavisene til de andre lagene i din seriesjakkavdeling, dersom de har en. Ikke bare kan man finne uvurderlige vink om fiendens åpningsrepertoar, men trolig vil du også klare å få et visst inntrykk av "klubbånden", og med en slik psykologisk innsideinformasjon står du sterkt rustet til neste korsvei. Dessuten er jo slikt lesestoff både hyggelig og morsomt!

Det er sikkert mange lesere som gremmer seg litt nå, fordi deres klubb ikke har noen avis. La da de neste sidene være en inspirasjon til å starte en! Det er verken dyrt eller vanskelig i disse kopimaskin- og datatider. Sett i gang du også!

ÅS-sjakkklubbs RATINGLEFSE.

"Utkommer med to nummer årlig og er et uhyøytelig medlemsblad for Ås Sjakklubb".
Red.: Torstein og Harald Furnes.

En velsmurt lefse med mange partier og mye informasjon fra og for klubbmedlemmene, sukret med morsomme tegneserier og tegninger. Spesielt interessant var spalten *As i støtet*, som tar for seg høydepunktene i sine klubbmedlemmers karrierer. Vi ble virkelig sjokkerte, og ikke så lite imponerte, da vi i nr. 2, 22. desember 1990 kom over dette sjakklike eventyret, som virkelig fortjener et større publikum. La oss dra til Buenos Aires, 1970 og høre Øyvind Weberg selv fortelle:

"Etter stormesterturneringa som Fischer vant, skulle alle deltagerne spille simultan ute i friluft. En gate i sentrum ble stengt og simultanen skulle begynne kl. 13.00. Jeg prøvde å fortelle arrangøren at Fischer ikke står opp før kl.15.00!., men ingen hørte på meg. Vel, Fischer kom kl. 15.20, dødsur (noen hadde vekket ham!). Og dessverre fikk han dundrende applaus fra tusenvis av folk som hadde ventet 2½ time på å få se ham. Vi som skulle spille mot ham (hadde kjøpt billett lang tid i forveien) fikk tiden til å gå med lynsjakk. Når dere spiller gjennom mitt parti og ser mine fem siste trekk, må dere forstå, at siden jeg var hans siste motstander (vant 23 av 24) måtte jeg trekke fort hele tiden. Og med Fischer stående over meg og dundrer brikkene i bordet, og tusen mennesker som nesten sto oppå meg, var jeg ikke normalt tenkende. Jeg ville bare overleve.

Øyvind Weberg (2120) - Bobby Fischer
Simultan Buenos Aires, 1970

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0
Le7 6.Tel b5 7.Lb3 0-0 8.c3 d5 9.exd5
Sxd5 10.Sxe5 Sxe5 11.Txe5 c6 12.d4 Ld6
13.Tel Dc7 Dette kjente jeg til fra før, mot
Walter Browne i New York i lynsjakk. Før
han ble stormester slo jeg ham en gang.

14.g3 Lh3 15.Sd2 Tae8 16.Sf1 Te7 17.Le3 Tfe8 18.Dd3 Te4 19.Sd2! Hadde du tørt Lc2? når du ser 19...Lf5! 19...T4e7 20.Sf1 f5 21.Lxd5+ cxd5 22.a4 g5 23.axb5 axb5 24.Dxb5 Hvorfor ikke? 24...f4 Uten nøling! Det ser nå ut som jeg kan slå 25.Dxd5+ og deretter Dxb5, men så fikk jeg se følgende: 25.Dxd5+ Le6 26.Dxb5+ Tg7 og fxe3 likte jeg dårlig. Derfor: 25.Ld2 Lxf1 26.Txf1 Feigt. Jeg skulle slått på d5 med sjakk før jeg tok Lf1. Men jeg så meg blind på Fischers Dc8-h3 + f3 med matt. 26...Db7! Kun Fischer bytter dronning med to bønder under. 27.Dxb7 Txb7 Nå så jeg hvorfor. Jeg har nå meget kort tid på meg. Kun fire spillere igjen! 28.gxf4 Lxf4 29.Lxf4 gxf4 Her tilbød jeg remis, men Fischer bare sa: "Play!" 30.Kg2! Jeg kunne ikke tillate f3! 30...Txb2 31.Kf3 Te4 32.Tg1+ Kf7 Nå er det kun Fischer mot lille meg. 33.Tg4 Tc2 34.Ta3? Hadde det ikke vært Fischer, hadde jeg sjakk på f4. 34...Tee2 Typisk Fischer; truer matt. 35.Tg2? Nå er det lynsjakk. 35.Ta7+ Ke6 36.Ta6+ K? kunne blitt matt, men det er Fischer jeg spiller mot. 35...Ke6 36.Kxf4 Txf2+ 37.Txf2 Txf2+ 38.Kg3 Tc2 og Fischer bare grep noteringsarket skrev "draw", signerte og sa høyt: "Draw, well played!" og forsvant i mengden. Etter partiet var det tusen argentinere som ville vise meg hvordan jeg skulle ha vunnet. 1/2-1/2

"65"

utgitt av Tromsø Sjakklubb. Red.: Arild Erntsen, Kvartsvæien 137, 9022 Krokeldalen.

Et seriøst og ambisiøst tidsskrift som er noe mer enn en vanlig klubbavis, ikke minst når det gjelder utforming og lay-out. "65" fikk nylig glitrende omtale i både Arbeiderbladet og Dagbladet, og det var fullt fortjent. Bladet har utførlig kommenterte partier, og dekker turneringer og arrangementer i dybden. Leser du "65" vil du bli holdt grundig informert om alt som rører seg i Nord-Norge. Vår favoritt-artikkel var en spørrekonkurranse som var spesielt laget for ikke å diskriminere de svakere spillerne - altså ikke bare rent sjakk-lige problemer. Dette var en tøff allmenn-kunnskapskonkurranse som ikke hadde noen enkle spørsmål. Vi tillater oss her å tyvlåne

noen av disse nøttene. Hvert spørsmål er ledsaget av et diagram som har ett eller annet med spørsmålet å gjøre. For å oppnå full score må du svare på spørsmålet samt angi spillere, sted og tid til diagrammet. Her et par eksempler fra ildprøven fra nr. 10, mars 1991: (Løsninger på neste side.)

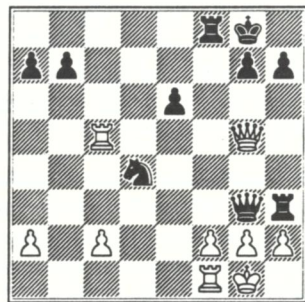
1: Innovatører

Nathaniel Cook og Thomas Bright Wilson har hver for seg hatt stor betydning for alle sjakkspilleres fysiske hverdag i mer enn hundre år. Hva er deres bidrag til sjakkhistoria?

2: Lasker

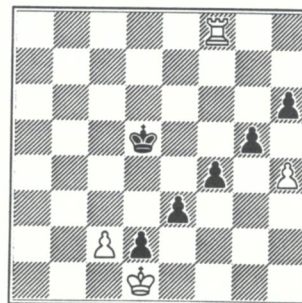
I perioden 1896-1924 deltok Emanuel Lasker i 10 internasjonale turneringer. Han vant 9 av dem. I ei turnering måtte han ta til takke med andrepremien. Hvem ble nr. 1? Hvilket år besøkte Emanuel Lasker Norge?

3: Norske størrelser

Hvem skrev disse fyndige ord: "Kongressdokumenter og behandlingen av samme er et mangfold av opplysninger, både med negative og positive sider omkring konkrete saker og betraktninger i fortid og fremtid."?

En mann har vært både NSF-president og NSB-redaktør. Hvem?

Dessverre leste vi i neste nr. at responsen ikke akkurat hadde vært overveldende. Det var synd. Kanskje "65"-teamet vil vurdere å sende inn noen slike spørsmål for å piffe opp NSB's julenøtter (i neste nr.)? Vi har sansen for å holde sjakkulturen ved like før den drukner helt i data-alderen.

Siciliansk Schakblad

Næravis for SK Sicilianerne
Red.: Henning Wadd Hermansen

Et tykt og innholdsrikt blad med velformulerte artikler fra klubbturneringer og andre turneringer der klubbens medlemmer har deltatt, fra egne feststener osv. Bruker flittig avisutklipp for å underbygge egne synspunkter. Stil: Veksler mellom pietesløs til direkte frekk. Egen vurdering: "Siciliansk Schakblad har lange tradisjoner som taler for postmodernistiske holdninger både når det gjelder den kritiske sjakkreportasjen, kulturjournalistikken og i samfunns- og meningsdebatt." I nr. 10/1989 finner vi en årssrevy der viktige begivenheter i klubbens liv oppsummeres.

Mai:

(...) Frank R. Olsen fremsetter sin tese om at feltet c6 avgjør de fleste partier. Flere av klubbens spillere forsøker forgiveves å motbevise Olsens dogme.

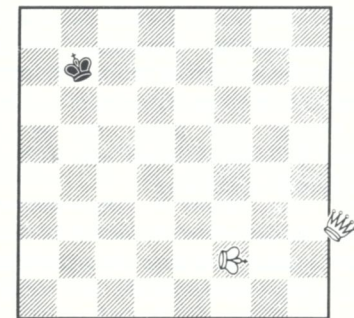
Juni:

(...) Sekretær Larsen går i bresjen for å lansere SK Sicilianernes virksomhet for de politiske, bevilgende myndigheter. I et vel-

lykket PR-fremstøt i Oslo Rådhus får Larsen, sterkt understøttet av Rydne, ordfører Albert Nordengen i tale. Nordengen bidrar med sine tanker om "den isolerte dronning". Larsen arbeider nu med sitt store verk "Postmoderne Stonewall, uten c6, sett i lys av Nordengens isolerte dame og zen-buddhismen".

September:

Et lynsjakkparti mellom Olsen og Karlsen skaper splid og uhyggestemming i klubben. Etter timelange diskusjoner greier øyevitner å rekonstruere den stillingen som førte til konflikten.

Olsen trakk her Dxc6 og fikk hele poenget. Senere ble resultatet rettet til remis, men Karlsen har protestert og forlanger hele poenget.

Løsninger:

1) Cook formga i 1835 det brikkesettet som noe senere ble oppkalt etter Staunton, og som i dag danner FIDEs norm for sjakkbrikker. Wilson fant opp sjakkuret i den form vi kjenner det. Klokketallet ble første gang brukt i London-turneringen 1883.

D: Zukertort - Blackburne, London, 1883

2) Marshall vant Cambridge Springs 1904. 1927. D: Levitzky - Marshall Breslau, 1912

3) Ivar Brede Lie (NSB nr.4/1990). Arnold J. Eikrem (president 1957-59 og 1970-79, redaktør av tre nummer i 1957-58). D: Heim - Øgaard, NM Bergen, 1977.

SSSR - sjakkens Atlantis

Av Aleksander Rosjal

(Aleksander Rosjal er redaktør for det største sjakkbladet i Sovjetunionen - "64" - og skriver dessuten om sjakk i "Sovjetskij Sport")

Jeg visste ikke helt hva jeg skulle kalle de refleksjonene jeg nå skal sende til min venn Jonathan Tisdall i Norsk Sjakkblad (jeg benytter herved anledningen til å ønske publikasjonen all mulig suksess og fremgang). Overskriften "Brev fra Sovjet" passer knapt nok lenger. Det sikreste er å si er at det kommer fra Russland, eller kanskje ennå bedre, rett og slett fra Moskva. For Sovjetunionen slik vi kjente den, har jo opphørt å eksistere...

Man sier at sjakken er en modell av selve livet. Og det gjelder ikke bare de situasjonene som oppstår på det rutete brettet, men også utenfor brettet. Derfor er det som nå er i ferd med å skje med de sovjetiske sjakkspillere en gjenspeiling av det som foregår i vårt dagligliv. Det systemet som man i avisene kaller kommando-administrativt har eksistert i dette enorme landet i mer enn sytti år. Det har påført økonomien og folkets moral skade, fordi det ikke var demokratisk, men totalitært. Men paradoksalt nok var det dette systemet som bidro til sjakkens fremgang.

Lenin og flere andre av de første lederne i SSSR elsket sjakk, og parolen "Sjakk - proletarkulturens våpen" oppstod. På linje med balletten på Bolsjoj-teateret. Det var den billigste form for propaganda. Se her, sa de til resten av verden, så fint vi danser og spiller sjakk, det betyr at vi lever både muntre og kloke liv. Oppnå suksess i politikk, økonomi eller på andre statlige områder kunne bare de som hadde et eksemplarisk "skjema" (for utlendinger er sikkert det begrepet ukjent - det betyr et omfattende spørreskjema, der man må føre inn opphav, utdanning, evt. partimedlemsskap, nasjonalitet, bosted og mye annet). For "lyse hoder", men med "dårlig skjema" måtte man

finne andre områder man kunne anvende deres evner på. Sjakken var et meget passende sted å anbringe dem. Det dukket opp fritidssentre for pionerene (en kommunistisk barneorganisasjon, red.) med spesialseksjoner hvor man alet opp stormestere.

De sterkeste sjakkspillere levde bedre enn akademikere, fordi de fikk reise utenlands for å konkurrere. Der vant de pengepremier i vestlig valuta. Og selv om staten straks tok en høy prosent av disse pengene, holdt resten til at de kunne leve sorgløst. Dessuten fikk stormesterene lønn, som man skyldbevisst kalt for stipend. "Skyldbevisst" fordi sportslig profesjonalisme formelt var forbudt, og alle ble regnet som amatører. Men også dengang ble det gjort et bestemt unntak for sjakk, og "partiets og folkets yndling" Mikhail Botvinnik var den første som modig gikk ut i avisen "Pravda"s spalter med en artikkel der han sa at sjakk sees på som en profesjon, på lik linje med musikk.

Det var en gang en statsleder som ikke likte et verk av den fremragende komponisten Dimitrij Sjostakovitsj, og i "Pravda" dukket det opp en knusende artikkel med tittelen "Kludder i stedet for musikk". Det gikk dårlig med komponisten. Da unge Tigran Petrosjan spilte enkle og korte remiser, skrev en autoritetskritiker: "Hans spill er fremmed for den sovjetiske sjakk-skole". Også ham kunne det gått dårlig med. Men Petrosjan begynte å vinne, tilkjempet seg titlene sovjetmester og verdensmester og gjorde skam på kritikeren. Sjakk er den eneste området av kulturen hvor det finnes en objektiv målestokk - nemlig poeng i turneringer og matcher. Og det finnes ingen annen ideologi, hvor hovedsaken er å spille riktig. Sjefene fattet interesse for sine underordnedes gode spill, fordi de for deres suksess fikk ordener og tjenesteopprykk.

I dag har mye forandret seg. Staten har ikke penger til å satse på kultur - sport og sjakk

inkludert. Garri Kasparov har uttalt: "Det er ikke så farlig, vi skal klare oss på egen hånd". Han, Anatolij Karpov og noen andre sterke spillere tjener selvfølgelig mye på sine triumfer. Men så langt er det ikke skapt noe nytt system som kan ta over for det gamle, i utviklingen av nye talenter. Riktignok finnes det en stimulans for de unge - den vestlige valutaen de kan skaffe seg i utenlandske turneringer, som nå får forbli i seierherrens lomme og som i SSSR vokser til det mangedobbelte i verdi. Det er det de må trakte etter. I samme slengen kan de jo møte sine gamle trenere og landsmenn, som i dag stort sett bare kan treffes i utlandet.

Kasparov beskjefter seg med politikk i Moskva, og Karpov med samfunnsoppbyggende arbeid. Men sjakk, det spiller de i andre land. Etter å ha blitt såret av et pistolskudd fra en moskovittisk raner, flyttet Artur Jusupov til Tyskland, hvor han har fått en datter og skrevet kontrakt med klubben "Bayern". For tyske klubber spiller også Mikhail Tal, Rafael Vaganjan, Aleksander Khalifman og et par ti andre kjente sjakknavn regelmessig, og for franske klubber - Valerij Salov og Lev Polugajevskij, hvis datter har giftet seg i Paris... Så, det er mange som ikke bare spiller i utlandet, men forlater Sovjet og slår seg ned utenlands. Du kan ikke engang holde oversikt over hvor mange.

De som blir igjen i fedrelandet i dag, er stormestere av den eldre generasjon, og de som ikke er av de aller sterkeste finner nye måter å arrangere turneringer på her hjemme. Utlendinger som ikke er så berømte og som ønsker å lære noe i "Sjakkens Mekka", inviteres, de må gi penger til premiefondet og... kommer på sisteplass. For ikke lenge siden var det en slik turnering i Moskva, der gjestene overlot de første tyve plassene (og følgelig alle premiene) til vertskapet.

Spillere fra flere republikker erklærte raskt at de fra nå av ville tre inn på den internasjonale scene med sine egne lag. FIDE har store problemer med å ta i mot alle de nye republikkene som vil bli medlemmer. Offisielt er allerede tre nye stater antatt - Latvia, Litauen og Estland. Den talentfulle stormesteren Aleksej

Sjirov kommer f.eks. til å spille under latvisk flagg ved Sjakkolympiaden i Manila i 1992. Dessuten har Kasparov i et intervju nylig kategorisk uttalt at han vil stille opp på et OL-lag for Russland (men aldeles ikke for SSSR), og at han drømmer om å møte Vasilij Ivantsjuk på førstebord, V.I. må jo forsvare Ukrainas farger. Og på andrebord gir det seg selv at Karpov må kjempe mot Aleksander Beljavskij, som også er ukrainer.

Men alt det er fortsatt helt i det blå. Kjente grusiske sjakkspillere, som lenge har vært grunnstammen for SSSR's damelag, har offisielt erklært at de bare vil spille for sin nasjons lag. Initiativet for denne "boikotten" kom fra den mangeårige sovjet- og verdensmesteren Nona Gaprindasjvili, som nå står i spissen for Grusijas nasjonalolymiske komité.

For å trekke til seg spillere fra de forskjellige republikkene til en felles turnering, er Sovjetmesterskapet nå erklært som "åpent". Slik var det også i det nylige avholdte mesterskapet for kvinner. Vinner ble unge Svetlana Matvejeva (22). Hun bor i Kirgisias, men har planer om å flytte til Russland. Hun er en svært sterk sjakkspiller, og gikk gjennom turneringen uten å bli beseiret, og slo selv alle de viktigste konkurrentene. Men det er ennå langt igjen for henne frem til Maja Tsjiburjanidze, Nona Ioseliani og andre grusiere. Annenplassen tok Inguna Erneste fra Riga, som skal spille på 1. bord for det latviske laget.

Store håp er knyttet til Alisa Galljamova. Hun er ennå ikke fylt tyve, og har giftet seg med Ivantsjuk og flyttet til Ukraina. Sovjetmesterskapet var den første turneringen hun spilte etter at hun fikk en sønn, og hun har vel ikke fått tilbake den beste formen ennå. Da "64"s korrespondent i Reykjavik gratulerte Ivantsjuk med triumfen i verdenscupen, var det første han sa: "Og hvordan spilte min kone?" Alisas tredje plass var han meget fornøyd med.

(For at hans opptegnelser ikke skulle virke så altfor nostalgisk-patriotiske overfor den sovjetiske sjakkskolens svunne storhet, hadde Rosjal (skrev han) lagt ved en skjønnhetskombinasjon fra det nylig avholdte sovjetmesterskapet for kvinner, men den ble dessverre borte i faxen fra Moskva til Oslo. Vi tar den med i neste nr.)

Et lite supplement til Hoens OL-kronike

Her følger den hele og fulle sannhet om uttagningsstriden til OL i 1958, beskrevet av en av dem som selv i høyeste grad var involvert.

Av **Knut Bockman**

Norsk sjakkkliv har grunn til å takke Ragnar Hoen for den brede og utførlige kroniken om norsk olympia-sjakk som han har gitt oss gjennom flere utgaver av Norsk Sjakkblad. Enhver som selv har beskjeftiget seg med denslags historieskrivning vil vite hvilket svært arbeid som må ligge bak, og det er prisverdig av Hoen å ha påtatt seg den oppgaven. For senere videreførere av norsk sjakks historie vil hans arbeide være et viktig kildemateriale.

At det så læn forekomme enkelte unøyaktigheter i fremstillingen, får man så bare ta med på kjøpet. Selv faghistorikere vil erfare at deres verker, når de foreligger, blir lest med argusøyne av fagfeller som ikke unnlater å påpeke feil hvis eller når de finner dem, og det gjør de som regel.

For min del har jeg bare funnet ett eksempel av betydning på denslags hos Hoen, og jeg vil anta at det eksemplet skyldes mangelfulle kilder. Det gjelder olympiaden i 1958, den eneste der jeg selv har deltatt - eller rettere sagt forspillet til den. Av hensyn til senere kronikeforfattere bør nok et og annet der korrigeres og suppleres. (Hoens artikkel stod i NSb nr. 6, 1990. Red.)

Til forskjell fra de fleste tidligere olympiader, der Norges lag ofte kunne bli noe tilfeldig sammensatt, bestemte styret Eikrem i NSF seg for å gå grundig til verks i 1958. En spesiell uttagningsturnering ble utlyst i påsken, forbeholdt mesterspillere, og godt og vel tyve mann deltok. Den ble arrangert i Oslo Schakkselskap, der jeg på det tidspunkt var viseformann og skulle være med i turneringsledelsen, så meget mere som jeg også var visepresident i NSF. Men da det viste seg å bli et ulike antall deltagere, ble president Arnold oppe i Trondheim og jeg enige om at jeg istedet skulle bli med og spille, hva

jeg slett ikke hadde tenkt. Arnold Eikrem ringte fra Trondheim:

- Jeg regner med at du blir dårligst nummer tre!

Jeg bare flirte. Det var på forhånd bestemt at de tre beste skulle komme med på olympialaget, og premien skulle være gratis reise tur-retur olympiabyen München (det var såmenn ingen selvfølgeighet dengang at OL-deltagerne fikk hele reisen dekket). At jeg selv skulle aspirere til noen topplass, falt meg ikke inn (og kanskje ikke så mange andre heller). Men så skulle det komme til å gå akkurat slik: I siste runde kunne jeg nok ha sikret meg førsteplassen alene, men valgte å "safe" ved å ta remis mot Aage Vestøl i en materielt overlegen stilling. Dermed endte Per Ofstad, jeg selv og Per Lindblom på delt førsteplass, i nevnte rekkefølge ved kvalitetsberegning. Vi tre var dermed kvalifisert for OL-laget. Så fulgte Aage Vestøl, Ernst Rojahn og Svein Johannessen, i denne rekkefølgen, så vidt jeg husker. Andre toppspillere lenger nede i rekken var Torbjørn Gravseth og Georg Christiansen.

Dette var altså en Monrad-turnering, men lite preget av tilfeldigheter i toppen, hvor omtrent alle møtte alle. Selv tapte jeg for Per Ofstad, spilte remis med Vestøl og Lindblom, og slo Rojahn og de øvrige jeg møtte.

Senere, utpå sommeren, ble resten av laget tatt ut på et styremøte i Trondheim. Da var Ernst Rojahn i mellomtiden blitt norgesmester under Landsturneringen i Ålesund, foran bl.a. Olaf Barda. Dette var Rojahns andre NM, det første vant han i 1945. Jeg deltok selv på styremøtet og var med på uttagningen - jeg kunne ikke anses for inhabil, mente man, ettersom min plass på laget var klar etter uttagnings-turneringen, men rangeringen av laget overlatt jeg til Arnold og de øvrige i styret. Det ble besluttet å plassere Ernst Rojahn - som var

selvskreven etter NM-seieren - på 1. bord, i kraft av hans alder og erfaring (han hadde jo deltatt i OL i Buenos Aires i 1939 og der bl.a. spilt remis med Capablanca). Videre ble Aage Vestøl tatt ut og plassert på 2. bord, av lignende årsaker. Begge disse uttagningene og plasseringene var jeg forøvrig helt enig i, selv om de begge to var kommet bak vinnertrioen i uttagningsturneringen. Derefter beholdt man rekkefølgen fra påsken og satte Ofstad på 3. bord, meg på 4. bord og Per Lindblom på 5. bord (første innbytter).

Uttagningen av sjettemann (annen innbytter) voldte kvaler. Svein Johannessen, som hadde debutert godt på OL-laget i Moskva to år tidligere, ville være et naturlig valg, hadde det ikke vært for at Sverre Halvorsen, Stavanger, var blitt nr. 2 under NM, på plassen foran Barda. Selv var jeg fryktelig i tvil, noe Per Ofstad kan bekrefte, for vi hadde følge på toget opp til Trondheim (der Ofstad skulle spille Jarleslag). Situasjonen var spesielt delikat for meg fordi Svein var min klubbkamerat i OSS. Fra ledende hold i OSS fikk jeg ulike råd. Én (Knut Monssen) sa at vi måtte ha god råd om vi skulle vrake Svein Johannessen, en annen (Magne Johannessen) sa at "det gikk ikke an" å gå forbi Halvorsen, så meget mere som han kom fra distriktene.

Det var litt av et dilemma for meg, og jeg var inne på å trekke meg fra laget for å gi plass til begge (jeg hadde gjort det nokså dårlig under sommerens NM). Men det ble møtt med protester, både i OSS og innen min familie. Min far, som ellers syntes jeg brukte for mye tid på sjakk, sa: - Nei, såmenn, gutt, denne sjansen må du da virkelig bruke! Ellers kommer du til å gå å ergre deg hele høsten og ta en dårlig eksamen!

Jeg bestemte meg først på selve styremøtet, etter å ha lyttet til argumentene. Jeg la min stemme i vektskålen til Sverre Halvorsen, mens Arnold Eikrem, paradoksalt nok, stemte for Svein. Det ble Sverre Halvorsen, som nr. 6 og annen innbytter.

Dermed ble det et nokså a-typisk olympialag. Ofstad, Halvorsen og jeg spilte vår første og siste olympiade. Rojahn hadde nesten ikke

vært på OL-laget på 19 år. Så det var bare Vestøl og Lindblom som tilhørte den mer vanlige OL-stammen.

I München gjorde laget det brukbart, omtrent som vanlig for norske lag. Vi kom til C-finalen, riktignok, men vant den foran Filipinene, forøvrig til lagkaptein Campomanes' raseri. Aage Vestøl scoret formidabelt med sine nesten 70 prosent. Per Ofstad fikk vel 56 pst., Rojahn og jeg selv vel 53 pst., mens de to innbytterne scoret noe lavere. I Moskva to år før var Norge kommet til B-finalen, men ble sist der, og det kan unektelig diskuteres hva som er sterkere, å vinne C-finalen eller bli sist i B-finalen.

Siden Norsk Sjakkblads sjefredaktør har invitert meg til å skrive litt bredt om det som tildro seg i 1958, har jeg tillatt meg å gjøre det. Denne mellomperioden, i skjæringspunktet mellom "Bardagenerasjonen" og "Sveingenerasjonen", hadde sine interessante aspekter som kanskje ikke er blitt så meget påaktet. Muligens kan jeg her ha bidratt til å avklare enkelte mer dunkle punkter.

Vi har Computer-verdensmesteren 91

ChessMachine i lager; 4995,- & 3995,- og den nesten like sterke **M-Chess, 850,-** i lager, men begge er kun for PC. **ChessMachine** kommer dog snart med sitt sensorbrett, til en rimelig penge! Vi skaffer også de fleste modeller fra **Fidelity, Mephisto, Novag, Saitek**, be om brosjyre!

Vi har et stort utvalg i: **brikker, Brett og klokker**, til klubb- og «hjemme» bruk. Rabatter ved større kjøp. Dessuten: Demobrett magnetisk, Monradkort og -tavler, noteringsskjema o.s.v. i rekvisita. Vi har kjempetvalg i litteratur, kan skaffe noe nær alt av nyere og eldre!

Informator 52, kommer før jul, som **New in Chess Yearbook 22**.

Et veld av nye titler Batsford, Pergamon, også tyske, se også Nsb 5/91, s. 27.

Stort salg 15/11-10/12. Be om prislister!

„SJAKKUTSALGET”

Innehavere: **Arnold J. og Kaj Snorre Eikrem**
Jomfrubråtveien 46 a, 1179 OSLO 11
Telefon: (02) 67 95 20 - Telefax: (02) 67 95 13

*Butikken er åpen lørdager 11-14, besøk andre tider mot avtale.

Lesersider

Åpent brev til Asker Schakklubb og NSF's Sentralstyre

HVOR BLE DET AV PENGENE, ASKER SK?

Lørdag 28. oktober arrangerte Asker Schakklubb sin årlige Asker-Schladden, en 6-runders hurtigsjakkturnering. Asker SK lokket med gode pengepremier, 2000/1000/700 i gruppe A (over 1500) og 1000/700/500 i gruppe B (under 1500), og det resulterte i at hele 91 spillere stilte til start. Turneringen ble gjennomført på en utmerket måte, men allikevel reiste de aller fleste skuffet hjem fra Asker. Hvorfor?

Asker Schakklubb valgte å ikke ha noen annen premiering enn de seks pengepremiene. Det vil si at 6 av 91 fikk premier, altså mindre enn 7% av deltagerne. Med en startkontingent på 200 kr for seniorer og 100 kr for juniorer fikk Asker SK inn ca. kr 13500 i startavgift. Dvs. at pengepremiene (til sammen kr 5900) utgjorde 44 % av innkrevd startavgift. Etter at GP-avgift (kr 20/10) og pengepremier er trukket fra, satt Asker SK tilbake med ca. kr 6500 i netto overskudd. Da er ikke kantinesalg inkludert. Allikevel så ikke sjakkklubben seg i stand til å premiere vinnerne av klasse 1, 2 og 4.

Jeg vet ikke hva som gjør meg mest sint: Det at Asker Schakklubb glatt overså det som anses som god skikk og bruk når det gjelder premiering i GP-turneringer, eller det faktum at Asker SK faktisk ikke brøt et eneste punkt i Melk Grand Prix-reglementet. "Krav" til premiering i Melk Grand Prix-turneringer står omtalt i punkt 9 i reglementet. Jeg siterer:

"Verdien av premiene bør utgjøre minst 50% av startavgiften. Arrangøren kan premiere gruppevis, klassevis etter GP-inndeling, etter puljer inndelt etter rating, etter aldersklasser ifølge NSF's turneringsreglement, eller etter kjønn."

Formuleringene "bør utgjøre" og "kan premiere" er som kjent like runde som bakenden til Elisabeth Granneman. Spillerne har faktisk ingen rettigheter når det gjelder premiering. De må håpe på at arrangørene er snille og kanskje deler ut noen bokpremier i tillegg til pengepremiene. Det gjør da heldigvis også de fleste arrangører.

Jeg foreslår at NSF's Sentralstyre gjør om punkt 9 i GP-reglementet slik at det står "Verdien av premiene skal utgjøre minst 50% av startavgiften" og "Arrangøren plikter å ha minst 1/3 premiering i de fem GP-klassene". Først da vil spillerne i de lavere klassene kunne føle seg trygge på at de ikke bare er med og sponser pengepremiene til elitespillerne.

Jeg håper Asker Schakklubb tenker seg om minst to ganger før de velger å være så kvantitativt sparsomme på premiene neste år, iallfall dersom de ønsker at spillerne skal komme tilbake til Asker.

Rune Djurhuus,
Akademisk SK

Rune Djurhuus' forslag til endring ble behandlet på NSF's sentralstyre 19.10. Styret besluttet da følgende:

"Sentralstyret er enig i at premieringen i nevnte turnering, med bare seks premier til nitti deltagere, ikke var særlig forbilledlig. Spesielt beklagelig var det at reglementets intensjon om at premieverdien skal utgjøre minst 50% av startavgiften, ikke var oppfylt. Djurhuus' forslag til reglementsendringer vil bli vurdert neste gang reglementet skal revideres."

Ser man det. Et leserbrev til NSB får fart på sakene! Skriv inn dersom også du brenner inne med viktige saker og synspunkter. Red.

KJÆRE REDAKTØR!

Undertegnede har den siste tiden gjort noen riktig interessante (etter min mening, iallfall!) reiser tilbake i min hjemby Fredrikstads sjakk-historie. Kanskje dette kunne være av interesse for Sjakkbladets lesere?

La meg først fortelle at min interesse for sjakkens historie ble vekket da jeg i slutten av 60-årene kom over Jens Enevoldsens "Verdens Beste Skak", bind I og II. Her har da Enevoldsen skrevet verdens beste sjakkbøker? Mine eksemplarer er det snart bare filler igjen av, så jeg håper Politikens Forlag i Danmark snart trykker dem opp på nytt.

Da jeg så i Norges Sjakkforbunds jubileumsbok fra 1989 leste om Nimzowitsch' store turné i Sør-Norge i 1925, hvor han holdt foredrag med etterfølgende simultanspill i 30 forskjellige klubber, hvoriblandt Fredrikstad Schakselskap, ble jeg nysgjerrig på om dette overhodet var omtalt i byens lokalaviser. Jeg satte følgelig i sving undersøkelser ved Fredrikstad Biblioteks mikrofilmapparat, med kopier av lokalavisene "Fredriksstad Blad" og "Smaalenenes Social-Demokrat" fra marsdagene i 1925.

Hvordan var så lokalpressens interesse for sjakk den gangen? "Fredriksstad Blad" hadde en sjakkspalte hver uke, og annenhver lørdag sto den på første side! Spalten ble redigert av bokbinder Th. C. Henriksen, som også var en av landets ledende sjakkoppgave-forfattere.

Lørdag 14. mars inneholdt spalten bl.a. et parti mellom Nimzowitsch og en spiller fra Trondheim, fra mesterens simultanspill der et par uker tidligere. Den samme lørdagen har begge aviser annonser rykket inn av Fredrikstad Schakselskap om at "Schakmesteren Nimzowitsch" skulle holde foredrag og spille simultant mot 20-30 spillere førstkommende mandag. Begge aviser har egne omtaler av den kommende begivenhet, med en presentasjon av hans resultater i større internasjonale turneringer.

"Hans foredrag og demonstrationer er rene opplevelser, krydret med anekdoter, en fænomenal hukommelse setter ham istand til at belyse sine paastande ved demonstrationer av

tidligere spillede partier. Som så mange av sine landsmænd er han lidt av et sproggeni og behersker bl.a. de tre skandinaviske sprog meget godt. ... Schakspillere indbydes til at benytte denne anledning til at stifte bekjendskap med en virkelig mester."

Tirsdag 17. mars har begge avisene omtaler av gårsdagens hendelse. Nimzowitsch hadde spilt simultanpartier mot 26 av Fredrikstad Schakselskaps medlemmer, vunnet mot 24 av dem, spilt remis mot ingeniør Lund og tapt mot bokbinder Henriksen.

"...Senere holdt schakmesteren et foredrag om utviklingsprinsipperne i schakspillet. Imorgen aften vil han ha sin anden spilleaften. Faar da se om mange av medlemmerne har lært saa meget at de kan slaa mesteren."

Torsdag 19. mars omtaler igjen begge avisene Nimzowitsch' andre kveld med foredrag og simultanpartier mot 24 spillere.

"...Hans foredrag blev ireinført i en klar og letfattelig form, spækket med humoristiske sammenligninger med det daglige liv. Under sine foredrag benytter han demonstrationsbrett, saa alle kan følge med i de forskjellige træk og stillinger som blev fremvist. ... Han vandt 22 partier og spilte remis mot bestyrer Svend Haug og skomaker H. Sandersen. Motstanden igaar var dog ikke saa god, da flere av de beste spillere ikke deltok."

I Fredriksstad Blads sjakkspalte (på side 1!) lørdag den 28. mars kan så Th. C. Henriksen gjengi sitt gevinstparti mot mesteren, med sine egne kommentarer.

Alt dette synes jeg sier noe om mennesket Nimzowitsch. Var det ikke ham som skulle ha vært så nevrotisk, så sky, mistenksom og irritable? Sannelig får vi et annet inntrykk av ham fra mars-dagene i Fredrikstad, der han holder foredrag om sjakk "spækket med humoristiske sammenligninger". Det samme underfundig humoristiske inntrykk synes jeg jo også at han gir i "Mitt System".

Kanskje noen av sjakkens veteraner i Norge kan huske ham fra denne turnéen?

Med hilsen Finn Løvfold, Fredrikstad

Jeg har brukt mye tid mellom hver sjakkbladutgivelse på å plage meg selv ved tanken på at ingen kommer til å skrive inn til Lesersidene eller de andre nye spaltene vi har innført i bladet. Men det ser sannelig ut til å ha rettet seg nå! Som dere kanskje har merket, har jeg begynt å krydre NSB's sider med litt historisk stoff, og denne gangen har jeg konsentrert meg nettopp om Aron Nimzowitsch og hans læresetninger i *Lær Sjakk*. Derfor var brevet ditt ekstra interessant (i hvert fall for meg) og så vel-"rimet" at noen lesere kanskje vil mistenke meg for å ha skrevet det selv.

Men tilbake til Nimzowitsch. Han var faktisk en fast bidragsyter til Norsk Sjakkblad på tyvetallet, og jeg hadde planlagt å fortsette vår lille "Norsk Sjakkblad for X år siden"-serie med noe av det han skrev for NSB. (I en 1925-utgave finner vi en fornøylig liten notis som varsler at hans leksjoner snart vil komme i bokform - den boken som forlengst har blitt til en gylde klassiker - "Mitt System". De forelesningene han holdt land og strand rundt, var faktisk det som senere ble til "Mein System" (originalen utkom på tysk). Nimzowitsch hadde enormt mye å si for sjakkens stilling i Skandinavia, ikke bare fordi han høynet nivået blant spillerne, men også fordi han gjorde resten av Europa oppmerksom på dem og deres spillestyrke.

Nimzowitsch var en svært sammensatt person (men "sky" var neppe et av hans mest typiske karaktertrekk - se "De dårligste taperne" ("Chess Addict", NSB nr.6)), og jeg inkluderer et sitat fra Gideon Ståhlbergs "Chess and Chessmasters" som avslører Ståhlbergs affeksjon for Nimzowitsch til tross for hans eienommeligheter: "Nimzowitsch hadde et rastløst temperament, ledsaget av en mistenksomhet som grenset opp mot det sykelige og en nervøsitet som... hadde et nesten smertelig uttrykk. Som en egosentrisk av første klasse skrøt han ikke så rent lite av seg selv i sine partikommentarer. Men få mestere - kanskje ingen - var så glad i sjakkspillet som Nimzowitsch. Hans ofte barnslige forføngelighet burde ikke få lov til å fordunkle eller forfalske for oss bildet av ham som en tapper sannhetssøker."

Jeg har forresten stavet navnet hans annerledes enn du det gjør i din rapport. Et annet springende punkt ved Nimzowitsch er nemlig hvilken av de mange stavemulighetene man skal velge. I følge mine kilder er den måten vi har valgt den han selv brukte mesteparten av livet, etter at han gikk bort fra den originale stavemåten "Niemzowitsch".

Red.

Sjakkforum

Fra 17 år gamle Tomas A. Paulsen Olaj fra Kråkerøy fikk vi for en tid tilbake et langt og hyggelig brev, der han bl.a. skriver "...jeg vil bli ganske glad hvis Simen kunne skrive noen gode råd om hvordan man blir en bedre sjakkspiller, eller kanskje har han noen tips?".

Simen Agdestein svarer:

"Det finnes ikke noe klart svar på hvordan man skal bli god i sjakk. Men det er i hvert fall en ting som er sikkert - man blir ikke god i sjakk om man ikke synes sjakk er et fantastisk spennende spill. Det skal være moro å jobbe med sjakk.

Hovedansvaret ligger på ens egne skuldre. Om man synes sjakk er gøy, oppsøker man andre sjakkspillere, man lærer vennene sine å spille sjakk, man forsøker til og med å lære moren sin å spille sjakk og man er aktivt med i sjakkklubb. Om en sådan ikke finnes i nærheten, starter man en. Man spiller postsjakk. Man deltar i Melk Grand Prix-turneringer og lar aldri en sjanse til et utfordrende parti gå fra seg. Man leser sjakkspaltene i avisen, (særlig VG's), og det føles som en uendelighet til neste gang Norsk Sjakkblad kommer ut. Derfor har man abonnement på minst tre-fire utenlandske sjakkblader. Man snakker ikke med Arnold Eikrem uten å kjøpe en sjakkbok, og man oppsøker Sjakkutsalget eller andre steder der de selger sjakkbøker. Man leser

alltid på minst fem sjakkbøker samtidig. Alle andre bøker fortoner seg egentlig helt uinteressante i forhold til en herlig sluttspill-bok eller en partisamling med Karpovs beste partier. Man leser dessuten sjakk når man ligger i badekaret, før man legger seg, når man spiser, når man egentlig skulle gjøre lekser. Og man drømmer om sjakk når man sover.

Har du det slik, kan jeg love deg at du snart vil merke fremgang.

Men om du derimot synes det er mer spennende å spille fotball, fly etter jentene, lese Knut Hamsun og se Ibsen på teater, dra på byen og ha det gøy, drikke, røyke eller for-dype deg i komplekse filosofiske verker - da blir det verre. Om man i tillegg begynner å tenke på ratingpoeng, halvpoeng, pengepremier, masete forståelsegøpere, kritikere, misunnelige puddinger, utdannelse, lekser, karakterer, dumme lærere og håpløse sensorer - ja, da vil jeg absolutt ikke garantere noen ting."

To spørsmål

Roy Evensen fra Harstad har skrevet inn med et par analytiske spørsmål. Første spørsmål går på partiet Jens B. Eilertsen - Trond Romsdal fra Det Åpne NNM, som ble analysert i NSB nr. 4, 1991. I diagramstillingen valgte Eilertsen 22.Ld4 Dc6 23.Sb4 Db6 24.Sxc5 dxc5 25.Lxe5 cxb4+ 26.Kh1 Tg8 27.Dxh7 som ga rask vinst.

Evensen foreslår 22.b4 som en forbedring og analyserer 22...Scd3 23.fxg6 Sxg6 24.Df5 Sde5 25.Lxa7 Dxa7+ 26.Kh1 som en

hovedvariant. En annen morsom variant jeg fikk øye på, var 22...Sxe6 23.fxe6 Db7 24.Tc1 Sc4 25.Df3 med mattangrep i f-linjen. Jeg tror nok 22.b4 vinner enkelt og greit, men det er vanskelig å kritisere Eilertsens effektive opprenskning.

Det andre spørsmålet gjelder en mulig bukk i et gammelt Timman-Karpov-parti, fra Informator 30. Etter trekkene 1.d4 Sf6 2.c4 e6 3.Sf3 b6 4.g3 Lb7 5.Lg2 Le7 6.0-0 0-0 7.Sc3 Se4 8.Dc2 Sxc3 9.Dxc3 c5 10.Td1 d6 11.b3 Dc7 12.Lb2 Lf6 13.Dd2 Td8 14.dxc5 dxc5 15.Df4 vil Evensen vinne offiser ved å slå på f4 og b2. Det er, som du sikkert la merke til med en gang du hadde sendt brevet, noe fryktelig galt med det. Mattrusselen på d8 gjør det umulig å slå på b2, selv etter mellomtrekket Txd1. Selv om det langt fra er noen umulighet, er sjansene for at to spillere som Timman og Karpov skulle overse offisersgevinst minimale. Min erfaring er at dersom en slik grusom feil opptrer i partier på dette nivået, er det som regel trykkljeildjevlele som har skylden!

Har
du
vervet noen medlemmer
til klubben din
i det siste?

Uteblir sjakkbladet?

1. Har du fornyet medlemskapet i klubben?
2. Har klubbkassereren sendt medlemslister og kontingent til forbundet?
3. Har du skiftet adresse? Ved adresseendring bruk postverkets adressekort som går gratis i posten. Meld adresseendring i god tid!

Lær sjakk

med Jonathan Tisdall

I forrige Lær Sjakk så vi på noen aspekter ved utviklingstematikken og brikkeavbytte. Jeg advarte mot farene forbundet med brikkeavbytte, og vi så på hvordan rutinemessige eller ubetenksomme avbytter kan tape tid og hjelpe motstanderens utvikling. Siden jeg ikke ville overdrive farene eller gi konkrete "regler", som ofte kan være svært villedende, viste jeg hvordan slike feil straffer seg, og ba leseren tenke over og være oppmerksom på problemet. Mens jeg lette etter en måte å presentere stoffet fra et mer positivt synspunkt, kom jeg til å lese om igjen Nimzowitsch' legendariske "Mitt system" og der fant jeg mye interessant materiale.

Nimzowitsch, som skriver levende og fargerikt, ser på avbytter fra det stikk motsatte synspunktet. Han sier: "...avbyttet brukt riktig gir et utmerket våpen..." og deretter stiller han opp stort sett de samme punktene som vi så på i forrige Lær Sjakk. Hans synspunkter er de samme ("Vi må, for øvrig, advare sterkt mot å bytte av blindt og umotivert."), det er bare det at der jeg konsentrerte meg om farene forbundet med avbytter, tar Nimzowitsch utgangspunkt i fordelene ved korrekte avbytter.

La oss nå se på den store tenkerens første leksjon om avbytte av materiell.

Nimzowitsch' første eksempel går ut fra den stillingen i Skandinavisk som oppstår etter **1.e4 d5 2.exd5 Dxd5 3.Sc3**. Nimzowitsch understreker at det ideelle er å ligge foran i utvikling og at man for enhver pris må unngå å sløse med tiden. Å tvinge motstanderen til å bruke tid på mindre konstruktive ting er det optimale, noe dette eksempelet gir en god illustrasjon av. Hvit utvikler samtidig som han tvinger sort til å flytte den samme brikken to ganger. Nimzowitsch kategoriserer dette som "avbytte med etterfølgende tempogevinst" og kaller hvits andre og tredje trekk for "den enkleste sammensatte manøver". Det betyr: 1) Hvit tar noe og lurer sort brikke til et utsatt felt. 2) Hvit utnytter den

utsatte dronningstillingen til å utvikle OG angripe. (Jeg for min del ville ha kritisert den tankegangen som ligger bak sorts første trekk og spurt hvorfor han ville bytte av, men det er i alle fall et utvilsomt faktum at det fører til sløsing med tid, samme om man legger skylden på sort eller berømmer hvit.)

Nimzowitsch' andre observasjon angående

Aron Isaevitsj Nimzowitsch

Født 7. november 1886 i Riga, døde 16. mars 1935, i København.

*Han huskes som en av de største sjakkpedagogene og sjakkfilosofene, er selve personifiseringen av den "hypermoderne" skole og har blitt kalt "Den moderne sjakkens far". Hans udødelighet skyldes hovedsakelig hans to hovedverker **Mitt system** og **Sjakkpraksis**, hvor han legger ut om sin tenkning og sine partier, i sterk opposisjon til den klassiske skole, representert ved hans bitre fiende, Siegbert Tarrasch.*

Etter den russiske revolusjonen emigrerte han til København. Han var en levende selvmotsigelse av nerver, eksentrisitet, vidd, energi og sjarm. Som regjerende verdensmester anså Aljehkin Nimzowitsch som den verdigste kandidaten til å få spille tittelkamp, men "Nimzo" klarte aldri å skrape sammen pengefondet (10 000 dollar) som var nødvendig for å få spille en match mot Capablanca eller Aljehkin.

"For Nimzowitsch var ikke blot en af de virkelige Store som praktisk kunstner, men frem for alt den første, som i dette århundre åpnede nye veje for videnskapelige skak, og det er det, som også i fremtiden vil gøre hans navn uforglemmeligt hos alle skakinteresserede." - A. Aljehkin

utvikling og avbytte kaller han "Likvideringen, den etterfølgende utvikling eller den etterfølgende frigjøring." Denne grandiose terminologien illustreres best av en velkjent

åpningsvariant. Slik kommenterer han denne velkjente varianten i Italiensk: **1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lc4 Lc5 4.c3 Sf6 5.d4 exd4** "Tvungen oppgivelse av sentrum." **6.cxd4 Lb4+ 7.Ld2** "Trusselen Lxf7+ og Db3+ gir sort noe å bekymre seg over. På den annen side har hvit et sterkt bondesentrum som det er absolutt påkrevet å bryte opp..." **7...Lxd2+ 8.Sbxd2 d5**. Etter **9.exd5 Sxd5 10.Db3 Sc7** vurderer Nimzowitsch stillingen som lik, der hvits mer bevegelige stilling oppveies av sorts kontroll over det viktige feltet d5.

Jeg vil gjerne gå dette litt nærmere etter i sømmene, siden det vitterlig ser ut som sort sløser bort mye tid med sortfeltssløperen sin. Hvordan kan han gjøre sånt ustraffet? Det er to grunner til at han kan flytte den så mange ganger. For det første ligger det mye potensiell styrke bak et avbytte - derfor anser Nimzowitsch det som et potensielt våpen. **Hvorfor?**: Fordi det å ta initiativet til et avbytte vanligvis er svært så forserende, etter som motstanderen normalt må slå tilbake. Derfor burde man under gunstige forhold kunne vinne noe ved å bytte av.

For det andre har hvit i dette eksempelet brukt mange trekk på å bygge opp et bondesentrum, og så tidlig i åpningsfasen er det seg som regel mer hensiktsmessig å utvikle offiserene. Her legger sorts "ekstra" utviklende offiser press på e4 og d5. Det tillater ham å utligne ved 8...d5!, som gjenerobrer sentrum.

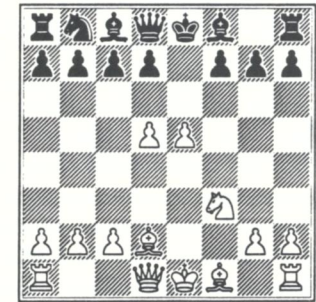
"...å flytte samme brikke flere ganger, for så å bytte den av mot en brikke som ikke har flyttet seg, er en helt typisk nybegynnerfeil." Nå skal vi se hvordan Nimzowitsch på en glimrende måte illustrerer dette temaet.

1.e4 e5 2.f4 Sf6 3.fxe5 Sxe4 4.Sf3 Sc6 5.d3 Sc5 6.d4 Se4 7.d5 Sb8 8.Sbd2!?

"Avbyttet av temposlukeren Se4 for den nyfødte Sd2 betyr tempotap for sort, for når springeren forsvinner, forsvinner også de mange tempi den har slukt, dvs. de kan ikke lenger sees på brettet. - Når en bonde på grunn av sykdom mister en av grisene sine, så beklager han ikke bare tapet av grisen, men

også alt det gode foret han har brukt på den, all kien osv."

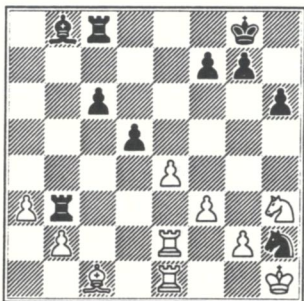
Den iøynefallende stillingen etter **8...Sxd2 9.Lxd2** fortjener et diagram:

Så langt representerer ikke Nimzowitsch' tesar noe brudd med de historiske læresetningene. Men går vi videre i "Mitt System" kommer vi til "Avbyttning - Et kort kapittel som i det vesentlige kun gir orientering om de mulige avbyttingsmotivene". Vi skal se litt på disse avbyttingsmotivene her. Med all respekt for den store tenkeren, vil jeg likevel advare mot altfor stor tro på Nimzowitsch' resolute forvisning om at et avbytte kun er korrekt dersom det faller inn under en av hans kategorier. Det finnes så mange forskjellige omstendigheter og gode grunner til å ta initiativ til et avbytte, at du ofte trygt kan gjøre det likevel, hvis du har tenkt nøye gjennom det. Vel, la oss se på hans regler og deretter omsette dem i praksis.

- 1) "Vi bytter av for å besette eller åpne en linje uten å tape tid."
- 2) "Vi tilintetgjør en forsvarer ved å bytte av."
- 3) "Vi bytter av for ikke å tape tid ved å trekke oss tilbake. Det dreier seg her mest om en brikke som er angrepet. Stilt overfor valget mellom å trekke den tilbake med tempotap eller bytte den av mot en fiendtlig brikke, velger vi det siste, særlig når vi kan bruke det tempoet vi har spart ved ikke å trekke oss tilbake til vår fordel."

Her er én illustrasjon til punkt 1 og 2, med hans kommentarer.

1. *exd5* åpner en linje uten å tape tempo, regel nr.1. 1... *cxd5* 2. *Te8+* Tårnet på c8 forsvarer 8.raden. Han skal dø! 2... *Txe8* 3. *Txe8+* *Kh7* 4. *Txb8* Hovedforsvareren faller. 4... *Txb8* 5. *Kxh2* vinner.

Noen lesere vil vel kanskje innvende at 1.e5 vinner raskere, men det er ikke det som er poenget her - den deplasserte springeren på h2 er en overdrivelse for å understreke hvits avøyttingsmanøvreringer.

Jeg skal vise et moderne eksempel på regel nr. 3. Etter 1. *e4 c6* 2. *d4 d5* 3. *Sc3 dxe4* 4. *Sxe4* *Sd7* 5. *Sf3 Sgf6* har hvit størst håp om å få fordel ved å spille 6. *Sxf6+*. 6. *Sg3* var lenge populært, antagelig fordi avbytter skal gjøre det lettere å forsvare seg. Men, tilbaketrekningen av springeren letter på trykket. Siden *Se4* må flyttes i alle tilfeller, er det bedre å bytte den av, for så å gjøre et aggressivt trekk.

Nimzowitsch' fjerde regel er ikke egentlig en regel i det hele tatt. I stedet forsøker han under dette punktet å systematisere "Hvor og hvordan avbytter pleier å foregå". Jeg synes merkelig nok at dette er en av hans mest interessante iakttagelser, selv om den ikke er like veiledende som de andre reglene. Ved å påpeke *hvor* avbytter har en tendens til å inntreffe, gir han oss mye å tenke på. Vi må legge hjernen i bløt for å prøve og forstå hvorfor avbytter ofte inntreffer under visse omstendigheter, og selv trekke konklusjoner som kan være til hjelp for oss når vi spiller. Her er Nimzowitsch' liste:

A) "Forenkling er ønskelig for den materielt overlegne part. Derav følger det at avbytte kan

benyttes som et våpen for å fortrenge motstanderen fra sterke posisjoner." [Jeg vil gjerne legge til at dette generelt betyr forenkling av antall offiserer. Bytter man av for mange bønder blir det mer komplisert, siden bondeforvandling på et eller annet tidspunkt kan bli en viktig faktor.]

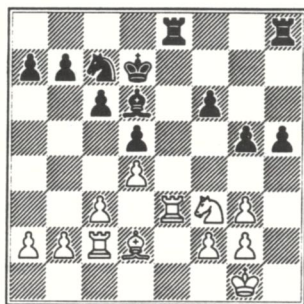
B) "Når to parter har samme ønske, oppstår det lett en konflikt. I sjakk tar dette form av avbytteslaktning."

C) "Hvis man står sterkt i en linje, er det tilstrekkelig med et lite fremstøt i den linjen for å avstedkomme et avbytte, for motstanderen kan ikke tåle noen invasjon, og må i verste fall svekke invasjonen ved å bytte av." (Jeg ser dette som sterkt forbundet med punkt B). Når den ene parten har en fordel, som et sterkt felt, kontroll over en viktig linje eller diagonal, er det naturlig at motparten vil forsøke å opponere mot den eller nøytralisere den, og resultatet blir gjerne et avbytte.

D) "Man har en tendens til å bytte ut svake felter, henholdsvis svake bønder, med motstanderens. (= utveksling av krigsfanger)."

Nimzowitsch eksaminerer så det følgende, legendariske sluttspillet som klart underbygger punkt B) og C).

S. Rosselli del Turco - Akiba Rubinstein Baden-Baden, 1925

1. *Lc1*

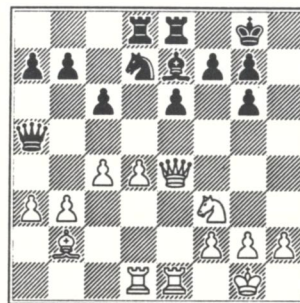
Hvit vil doble i e-linjen. For å oppnå større bevegelsesfrihet bytter Rubinstein av et tårn, i overensstemmelse med punkt C).

1... *Txe3* 2. *Lxe3 Se8!* 3. *Te2 Sg7* 4. *Ld2 Sf5*

5. *Te1 c5!* 6. *dxc5 Lxc5* "Nå er det d4-feltet som er blitt stridens kjerne, og det vil snart stå et slag om det." (punkt B). 7. *Kf1 h4* 8. *gxh4 g4* 9. *Sd4 Lxd4* 10. *cxd4 Txh4* 11. *Lc3 Th1+* 12. *Ke2 Th2* 13. *Tg1 Sh4* 14. *g3 Sf5* 15. *b3 Ke6* 16. *Lb2 a6* 17. *Lc3 Sd6* 18. *Ke3 Se4* 19. *Lel Kf5* 20. *Tf1 Th8* 21. *Kd3 b5* 22. *a4 Th7* 23. *La5 Th8* 24. *Lb4 Tc8* 25. *La5 Sg5* 26. *Ld2 Se4* 27. *La5 Kg6* 28. *Lb4 f5* 29. *La5 Th8* 30. *Ke3 Te8* 31. *Kd3 Tc8* 32. *Lb4 Tc7* 33. *La5 Th7* 34. *Ke3 Te7* 35. *Kd3 f4!* 36. *gxf4 Th7* 37. *Ld2 Sxd2!* "Tar knekken på f2- og f4-forsvareren". 38. *Kxd2 Th3* 39. *f3 gxf3* 40. *Tf2 Kf5* 41. *Ke3 Kg4* 42. *b4* (42. *f5 Kxf5* 43. *Txf3+* *Txf3* 44. *Kxf3 bxa4* 45. *bx4 a5* og hvits konge må vike.) 42... *Th1* 43. *f5 Te1+* 44. *Kd3 Te4* 0-1

Nå skal vi se et gjennomført eksempel fra en nålevende teknikkens trollmann:

Eoris Spasskij - Anatolij Karpov Leningrad cm, 1974

18... *Df5* 19. *De2*

Hvit vil ikke bytte siden han har muligheten til å ta initiativet i sentrum. Dronningavbytte ville minske hvits potensiale og hjelpe g-bonden nærmere sentrum.

19... *g5* 20. *h3 g4* 21. *hxg4 Dxc4* 22. *d5 cxd5* 23. *cxd5 e5!* 24. *d6*

24. *Sxe5 Dxe2* 25. *Txe2 Ld6* 26. *Tdel* (...*f6* var en trussel) 26... *Sxe5* 27. *Lxe5 Lxa3* og hvit føler seg ennå ikke helt vel i d- og e-linjen.

24... *Lf6* 6 25. *Sd2?*

Hvit lar seg lure av d6-bonden. Her kommer det av på øynene som ser. Hvit ser den som et farlig våpen som skal forvandles til en ny

dronning i et sluttspill. Karpov ser den som en potensiell svakhet. Hvis sort kan avvikle uten å bli oversvømmet av hvits brikker, har han gode muligheter på lang sikt. Det beste trekket i stillingen var nok Kotovs 25. *Db5*, som bevarer noe av initiativet etter en variant som 25... *e4* 26. *Sh2* 27. *Lxf6 Sxf6* 28. *Dxb7*. Merk dere at partiets vendepunkt var - et feilaktig avbytte.

25... *Dxe2* 26. *Txe2 Tc8!* 27. *Se4 Ld8!* 28. *g4 f6*

Sort har en solid festning, og nå baner han vei til d-bonden for kongen sin. Tårnet på c8 står på vakt i c-linjen. Hvis det byttes av kan *Ld8* holde feltet c7 fritt for inntrengere (invasjon på c7 ville kunne gjøre d-bondens drømmer til virkelighet).

29. *Kg2 Kf7* 30. *Tc1 Lb6* 31. *Tec2 Txc2* 32. *Txc2 Ke6* 33. *a4 a5* 34. *La3 Tb8* 35. *Tc4 Ld4* 36. *f4*

Hvit vil lette stillingen ved bondeavbytte.

36... *g6* 37. *Sg3 exf4* 38. *Txd4 fxg3* 39. *Kxg3 Tc8* 40. *Td3 g5* 41. *Lt2 b6* 42. *Ld4 Tc6*

Selv om d-bonden nå helt åpenbart er en svakhet, håper hvit fortsatt på å få noe for den...

43. *Lc3 Tc5* 44. *Kg2 Tc8* 45. *Kg3 Se5!* 46. *Lxe5 fxe5* 47. *b4 e4* 48. *Td4 Ke5* 49. *Tdl axb4* 50. *Tb1 Tc3+* 51. *Kf2 Td3* 52. *d7*

Utveksling av krigsfanger. Hvit vinner tempo, siden han tvinger sorts tårn til et lite matnyttig felt.

52... *Txd7* 53. *Txb4 Td6* 54. *Ke3 Td3+* 55. *Ke2 Ta3* 0-1

Etter det siste avbyttet klarer han ikke å holde sorts konge borte fra f4-feltet, og da vinner sort enda en bonde.

Nimzowitsch' liste er godt representert i dette partiet, og jeg håper at noen av motivene bak avbyttingsmønstrene også har blitt belyst. Som en konklusjon vil jeg gi følgende *rettesnor* (siden jeg ikke liker å operere med strenge regler.) *Bytt av* for å oppnå *et positivt og bestemt mål*. Denne rettesnoren gir deg ikke bare stor handlingsfrihet, den gjør det også klinkende klart at når det kommer til stykket, er det kun deg selv og *din egen hjerne* du må lite på når du spiller sjakk.

Debatt!

Brevet fra Jan Sigmund Berglund om Elo-beregning og juniorer, som stod i forrige nr. av NSb, kommenteres her.

Om Elo-beregning

Er så enig med J. S. Berglund i at det med spillestyrke og Elo for juniorer er et problem. Hans punkter b, c, og d, er det vel tatt hensyn til. Men det vil vel Elo-komiteén svare på. Berglund nevner klubb. Det samme forhold er vel tilstede ved GP-turneringer i "utkantene".

Mitt bidrag:

- Koeffisienter. Hvorfor skille mellom senior over/under 2300? Ja, jeg vet at koeffisientene for under 2300 er redusert fra 35-30-20 til 30-20-10. Hva med 30-10-5, dvs. som for over 2300 for kategori II og III.

- Ratingprestasjon. Ved beregningen er det en mulig "feilkilde". Det er når en har med andre junior/underratede. Dermed blir den nye ratingen fremdeles for lav i forhold til seniorrating.

- Kan en "beskytte" seniorer med følgende regel(?): Med flere enn 50% juniorer eller yngre i klassen/puljen skal seniorer ikke tape Elo. Om 50% er det "rette" kan diskuteres.

- Ikke bruk Elo ved lagsjakk.

Med hilsen
R. Monge, Sandnes

Svar til Jan S. Berglund fra Elo-komiteén v/Øistein Magnussen

Allerede under Landsturneringen på Gjøvik hadde jeg en samtale med Jan S. Berglund vedrørende problemet Elo og juniorer. Elo-komiteén har derfor fått relativt god tid til å tenke gjennom saken og har kommet til at de

fleste av JSB's punkter allerede er tatt hensyn til.

Det er riktig at juniorer i sine mest fremgangsrike periode går frem betydelig i rating, men vi tror ikke dette har så stor betydning overfor motstanderne som mange later til å tro. Ved ratingberegning av en turnering beregnes alltid juniorene først. Det vil si at dersom junioren er i fremgang vil hans nye tall legges til grunn ved beregning av seniorene. Dessuten har vi den regel at dersom junioren har en rating under 1500, og gjør en prestasjon som er minst 20% over forventet, fordobles koeffisienten. Dette betyr at vedkommende junior kan få en ratingfremgang som langt overstiger prestasjonen. Dette kommer i sin tur seniorene til gode.

Etter de tidligere reglene var det nok slik at noen spillere tapte litt mot juniorer, men vårt gjennomsnittsnivå er nå relativt stabilt, og det skulle vel indikere at ingen taper Elo-poeng ufortjent.

Etter at de nye reglene ble innført i 1988 har vi ikke hatt deflasjon i systemet. Tidligere måtte vi korrigere for dette ca. annet hvert år.

JSB's forslag til "medisin" kan kommenteres som følger:

A. Vi tror ikke at et eget ratingsystem for lilleputter og kadetter løser noe problem (som vi mener ikke er noe problem). Men det skaper nye. Hva når disse passerer aldersgrensen for kadett. Skal de da hoppe rett inn i det "riktige" ratingsystemet? Hvordan skal beregningen foregå når lilleputter og kadetter spiller sammen i for eksempel GP-turneringer?

B. En inngangsbillett er faktisk diskutert i Elo-komiteén. Men det er et problem vi ennå ikke har løst, og det er hva vi skal gjøre med alle som allerede er i systemet. Nå mener riktignok JSB at alle under 1200 skal ha 1200, men da vil vi få en inflasjon som vil gjøre

norske spillere til verdens beste spillere, hvis vi da ikke gjør som i FIDE: Alle med 1200 eller under strykes! (I FIDE: Alle med 2200 og mindre finnes ikke i systemet)

Vi kan ikke vektlegge de første turneringene mindre enn vi allerede gjør. Det sees fullstendig bort fra dem dersom prestasjonene er høyere enn siste ratingtall. Det må tilføyes at forutsetningen er at partiantallet i turneringen må være større enn det tidligere totale partiantall for vedkommende spiller. I dagens system har ca. 20% en rating på 1200 eller lavere. Vi mener at det ikke er tilrådelig å annullere disse, eller gi dem en rating som ikke har noen betydning.

C. Våre regler i dag er, som det fremgår av det foranstående, i mange tilfelle kraftigere medisin enn det JSB foreslår.

Nå snakker nok ikke JSB for sin syke mor, han skriver selv at han er i fremgang. Men generelt må det ses på svært mange spillere anklager Elo-systemet når ratingen ikke er helt som man selv ønsker. Professor Arpad Elo, som betraktes som Elo-systemets far (derav navnet), har også tatt for seg problemet med alder og rating. For spesielt interesserte kan vi anbefale hans bok "The Rating of Chessplayers, Past & Present", hvor alle sider ved ratingsystemet står beskrevet. Elo-komiteén bestreber seg på å følge professor Elos anbefalinger, selvfølgelig med tilpasninger til våre forhold.

Til slutt: Ratingen beskriver ikke hvor dyktig du er i øyeblikket, men den beskriver din prestasjon i fortid!

En komplett beskrivelse av det norske ratingsystemet er tatt inn i NSF's Års- og håndbok. En revidert utgave vil bli utgitt i nær fremtid.

Øistein Magnussen

Det påfølgende leserinnlegget er ingen direkte kommentar til Berglunds debattinnlegg, men kommer også inn på Elo-systemets fordeler og ulemper. Red.

Hvordan kan norsk sjakk bli sterkere?

var tema på et medlemsmøte i Oslo Schakselskap medio oktober. Temaet inneholder flere aspekter som jeg regner med at sentralstyret vil komme tilbake til.

Når det gjelder den delen av temaet som går på å få en sterkere elite, så synes jeg det vil være av interesse å få noen synspunkter på det i sjakkbladet. Jeg vil derfor nevne noen tanker jeg har gjort meg, for forhåpentlig å innlede en fruktbar debatt som kan bringe norsk elitesjakk fremover.

Årsaken til at norske sjakkspillere ikke er sterkere i dag enn for 20-30 år siden, er at de fleste er mere fokusert på ikke å tape rating enn å vinne partiet. De har ikke så mye perspektiv på livet sitt at de forstår at ved å innarbeide den konsekvente holdning at det viktigste er å vinne, vil de bli psykisk sterkere og ratingen vil dermed på sikt bli vesentlig høyere.

Man kan høre toppspillere kommentere Simens partier, og få inntrykk av at det er merkelig at en som spiller så dårlig kan gjøre det så godt. De aller fleste kan jo vesentlig mere sjakk enn han.

At det finnes noen i Norge som kan mere sjakkteori enn Simen, tror jeg gjerne. Når Simen likevel er vesentlig sterkere som sjakkspiller enn noen andre her i landet, så skyldes det primært to forhold:

1. Han kan i større grad enn de fleste andre omsette teoretisk kunnskap i praktisk handling.
2. Han er psykisk sterk. (Simen setter seg ikke til sjakkbrettet for å unngå tape - men for å vinne.)

Som en av hovedpersonene bak innføringen av Elo-systemet til Norge, beklager jeg sterkt den negative siden av systemet at spillerne er mere opptatt av ikke å tape rating enn å bli en bedre sjakkspiller. Det forundrer meg virkelig at antatt fornuftige personer ikke forstår at en persons Elo-tall ikke forteller hvor god vedkommende er som sjakkspiller, men kun er en indikator. For å si det på en annen måte: Elo-tallet forteller ikke hvor god personen X

er som sjakkspiller på dato Y, men hvilken ratingprestasjon personen X har gjort i løpet av Z antall partier.

Årsaken til at vi innførte Elo-systemet var at noen av oss ønsket et noe bedre grunnlag enn at kun subjektivt skjønn skulle ligge til grunn ved uttak til representasjonsoppgaver og Eliteklassen i Landsturneringen.

Kan noen fortelle meg hvorfor spillere som ikke er aktuelle for representasjonsoppgaver eller Eliteklassen skal være mere fokusert på rating enn å spille god sjakk? Dersom man går over til kun å offentliggjøre de med rating over 2.000, vil man forhåpentlig få spillerne til å bli mere opptatt av å vinne partier og turneringer. De unge som i morgen skal utgjøre den norske eliten, vil dermed i større grad dyrke og trene opp vinner-instinktet og -gleden - og dersom denne er godt utviklet før de når 2.000 i Elo, skal det mere til for å dempe den etter at de er blitt Elitespillere.

Den negative bivirkningen ved Elo-systemet at folk er mere opptatt av å ikke tape enn å vinne, var det som lå bak mitt forslag om som en prøveordning å premiere de spillere som vinner partier ved å gi 3 poeng ved seier, 1 for remis og 0 for tap. Man har i mange land sett hvordan et slikt poengsystem har gjort fotball mere publikumsvennlig og bedre.

Dersom man kombinerer disse to faktorene - premiere seier ekstra og kun offentliggjøre de med Elo over 2.000 - vil man i løpet av få år få en elite i Norge som setter seg til sjakk-brettet for å vinne partiet. Det er ikke tvil om at en slik psykisk styrket elite vil være vesentlig sterkere enn dagens.

Med vennlig hilsen,
Widar Fossum

Ja, her ligger det mange tråder og brenner etter å bli plukket opp. Skriv inn med dine synspunkter på saken! Er det f.eks. et allment akseptert faktum at dagens norske sjakkspillere ikke er bedre enn for 20-30 år siden? Red.

SJAKKENS VENNER

- Årsmedlemsskap 1991 -

Til alle våre medlemmer i '91 har vi den glede å kunne tilsende partiene fra **ICELAND AIR WORLD CUP '91** og fra **DEN 15. SCHAAK-TOERNOOI INTERPOLIS, Tilburg**. (Sistnevnte turnering er verdens sterkeste pr. i dag)!

Har DU ennå ikke betalt kontingenten for '91 - så betal kr. 200,- NÅ. DA vil også DU få tilsendt disse unike partisamlinger. Betal over postgiro nr. 0806-2353431 til Sjakkens Venner, Frenningsvei 3, 0588 Oslo 5.
Takk.

Vennlig hilsen

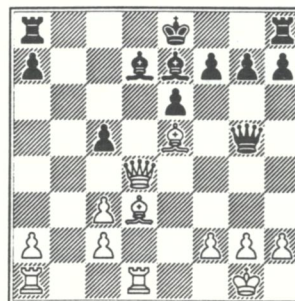
Aage Mella (s.)
utvalgets formann

RUSSISKE SJAKKSETT

Brett, rullbare (ruter 55x55)	kr 35,-
Brikker (kongehøyde 90 mm)	kr 65,-
Sjakkur	kr 110,-
Komplett sett	kr 200,-

Porto og oppkravsgebyr kommer i tillegg. Henvendelse: Vadsø SK v/O. G. Malin, Myrullvn. 10, 9800 Vadsø, tlf.: 085 52806 (etter kl 17).

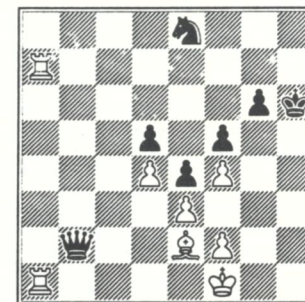
?? Kombinasjoner !!

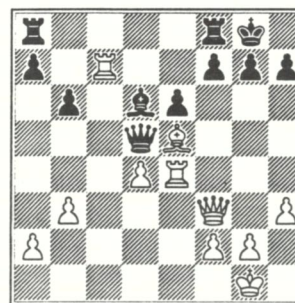
1. N. Høiberg - J. Paasikangas
Eksjö 1991

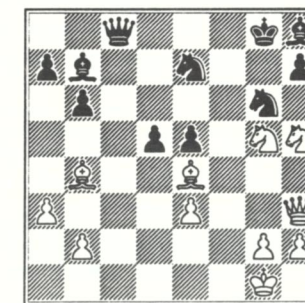
2. Nimzowitsch - Fluss
Zurich 1906

3. Brinckmann - Nimzowitsch
matchparti 1923

4. Nimzowitsch - J. Bernstein
Karlsbad 1923

5. Nimzowitsch - Nielsen
Simultan, København 1930

6. B. Gulko - V. Salov
Verdenscup, Reykjavik 1991

Hvit er i trekket i nummer 1, 2, 4, 5, og 6. Sort trekker først i stilling nr. 3. Svaret kan iblant være et relativt rolig trekk. Løsninger på side 43.

Välkommen til

KARLSTAD OPEN

27.- 30. december 1991

Karlstad ASS inbjuder till den 13:e upplagan av den internationella schackturneringen **KARLSTAD OPEN**.

SPELPLATS: Hotell Gustav Fröding

LOGI: Helpension i dubbelrom, tre övernattingar + 10 måltider för 1015,- per person. Dito med enbart frukost: 725,-. Ekstra övernattingar om Du ankommer annandag jul: 240,-. Enkeltrumstilllegg: 150,- per natt. Möjlighet til extrabädd finns i dobbelrum. Boka direkt hotellet på tel. 095-46-54-831000.

SPELFORM: Sju ronder efter nordiskt system. Betänketid 40 drag på två timmar, därefter en halv timma för resten av partiet. Dock spelas första ronden med betänketid 1½ tim för hela partiet.

PRISLISTA: I år förbetrar vi prislistan kraftigt genom högre priser og fler deltävlingar. Ett specialpris för bästa kvinnliga spelare inrättas.

12000 6000 3000 1500 1000 1000 1000 1000 1000 1000

750 750 750 750 750 500 500 500 500 500

Observera att spelare som uppnår 5 poäng med stor säkerhet får penningpris.

RATINGPRISER grupper om 12 spelare 1200

OLD GENTLEMANS CUP för sp. f. 1941 eller tidigare 1000

ALL LADY CUP bästa kvinnliga spelare 1000

JUNIORPRIS födda 1971 eller senare 1000

KADETTPRIS födda 1975 eller senare 750

SKÖRDEPRIS Mest ratingplus spelare under 1700 500

" " " " over 1700 500

STARTAVGIFT: 320,- SEK för alla spelare utom IGM och IM som erhåller fri start. IGM dessutom fri logi.

ANMÄLAN: Anmälan sker genom insättande av startavgiften på postgiro 496 07 54-2 **KARLSTAD ASS TÄVLINGAR**. Postgirot tar lång tid från Norge, därför måste norska spelare sätta in startavgiften senast 9. dec. Anmälan därefter måste ske per telefon. Ange ratingtal og tel.nr. samt födelseår om Du är berättigad att delta i någon deltävling. Personlig anmälan i spellokalen senast 14.15.

INFORMATION: Elof Bodgren, Drottninggatan 20, 65255 Karlstad, tlf.: 095 46 54 159708.
K-Å Andersson, Mellanvägen 2c, 66300 Skoghäll, tlf.: 095 46 54 513837.

Välkomna till Karlstad

RESULTATER FRA MELK GRAND PRIX-TURNERINGER

FOSNACUPEN MELK GRAND PRIX

20.-22. SEPTEMBER

GRUPPE A

1 Karl W. Strand, Kristiansund 5 2 Edwin David, Kristiansund 4½ 3 Tore Kolås, Trondhjems 4½
4 Magnus Aanstad, Kr.sund 4 5 Kjell T. Sandum, Molde 4 6 Eldin David, Kr.sund 4 7 Ivar Chavannes, Arbeidernes 4 8 Roar Nakken, Aalesund 3½ 9 Einar Wattø, Aalesund 3½ 10 Svein Solem, Kr.sund 3½ 11 Ø Antonsen, Aalesund 3 12 L Nybrott, Surnadal 3 13 T W Hoem, Aalesund 3 14 Å Olsen, Kr.sund 3 15 J H Lie, Molde 3 16 M Andersen, Orkdal 2½ 17 R Naalsund, Aalesund 2½ 18 H M Hansen, Surnadal 2½ 19 A-O Johansen, Tr.hjems 2½ 20 Ragnar Knudsen, Molde 2½ 21 A Monsøy, Tr.hjems 2½ 22 T Kallset, Kr.sund 2 23 A Husdal, Orkdal 2 24 P E Sandum, Fana 1½ 25 T Olsen, Aalesund 1½ 26 E Storeide, Aalesund 0½.

GRUPPE B

1 Rayar P. David, Aure 5½ 2 Matts Eriksen, Orkdal 4½ 3 Odd M. Sletnes, Sunndal 4½ 4 Roy Ellis, Tromsø 4 5 Sveinung Arnesen, Volda 4 6 Erik W Wold, Molde 4 7 O Skjetnemark, Surnadal 3½ 8 T Kjørsvik, Kr.sund 3½ 9 Audun Sele, Molde 3½ 10 Per O Bjerkeset, Molde 3½ 11 O G Isdal, Orkdal 3 12 A Eltvik, Molde 3 13 F O Farstad, Aalesund 3 14 P Mogstad, Kr.sund 3 15 G Kiplesund, Aure 2½ 16 R Bjørneset, Volda 2½ 17 G Kjørsvik, Kr.sund 2½ 18 A Olsen, Kr.sund 2½ 19 R Eltvik, Molde 2½ 20 S Sætre, Aalesund 2 21 T Dahl, Aure 2 22 G Ytrestøl, Volda 2 23 Ø Farstad, Aalesund 1 24 Ø Sandvik, Aure 0.

EIDSVOLL GRAND PRIX HURTIGSJAKK

20.-22. SEPTEMBER

GRUPPE A

1 Kim Nicolai Engedal, OSS 6 2 Rune Djurhuus, ASKO 5½ 3 Petter Haugli, Moss 4½ 4 Jan Spillum, Moss 4½ 5 Terje Hoff, Stjernen 4 6 Kai Roger Johansen, Sjakkam. 3½ 7 Ole Jakob Kristiansen, Løten 2½ 8 Ø Andersen, Stjernen 2 9 Odd Martin Kvile, Eidsvoll 1½ 10 Jan A Bjørgvik, Moss 1.

GRUPPE B

1 Håkon Mathisen, Strømmen 6 2 Tommy Evensen, 1911 6 2 Øyvind Pedersen, Sjakkameratene 5 4 Jan Sontum, Stovner 4½ 5 Jon Kåre Myrene, Trysil 4½ 6 Johan C Harmens, Eidsvoll 4½ 7 Roar Kjellstrøm, OSS 4 8 Jan Svindahl, Sjakkam. 4 9 Frode Aasgaard, Eidsvoll 4 10 K Brandt, Eidsvoll 4 11 E Berntsen, Strømmen 3½ 12 F Johansen, Eidsvoll 3½ 13 T Johansen, Eidsvoll 3½ 14 O Vik-Strandli, Eidsvoll 3½ 15 B Engevik, Strømmen 3 16 F Lundby, Eidsvoll 3 17 R H Harris, Eidsvoll 3 18 P Kværneberg, Eidsvoll 3 19 R Kristiansen, Løten 3 20 A Iversen, Lunner 2½ 21 E Mickelson, Løten 2 22 A Markussen, Lillestrøm 2 23 M Lunde, Eidsvoll 1 24 T Bihaug, Eidsvoll 1.

KALOTTURNERINGEN MELK GRAND PRIX I HAMMERFEST 27.-29. SEPTEMBER

1 Jan S. Berglund, Tromsø 4 2 Tor Arne Paulsen, Hammerfest 4 3 Ivbjørn Nimki, Hammerfest 4
4 Svein Harald Johnsen, Vadsø 4 5 Bjørn Fløtten, Kirkenes 3½ 6 Svein Erik Hansen, Hammerfest 3 7 Robert Zero, Hammerfest 3 8 Tony Svendsen, Kirkenes 3 9 Leif Bjørnstad, Kirkenes 3 10 Kjell Arne Johansen, Alta 3 11 A R Andersen, Porsgrunn 2½ 12 R Steinkellner, Tromsø 2½ 13 R Pettersen, Kirkenes 2 14 O G Malin, Vadsø 2 15 J O Andersen, Vadsø 1½ 16 D Eriksen, Hammerfest 1½ 17 I Burchard, Hammerfest 1½ 18 R Nilsen, Hammerfest 1 19 L R Tolk, Vadsø 1 20 T L Johnsen, Vadsø 0.

ASKER-SCHLADDEN HURTIGSJAKK

28. SEPTEMBER

GRUPPE A

1 Berge Østenstad, Asker	2440	+26 +37 +02 +23 +07 =05	5½
2 Rune Djurhuus, ASKO	2406	+44 +24 -01 +10 +16 +13	5
3 Roar Elseth, OSS	2307	+28 +18 +22 +08 -05 +07	5
4 Øyvind Johansen, Sarpsborg	2063	+32 +19 +12 -07 +22 +08	5
5 Jonathan Tisdall, Nordstrand 4½			
6 Lars Even Andersen, OSS 4½			
7 Petter Haugli, Moss 4 8			
Mikael Carlson, Uppsala 4 9			
Petter Fossan, Bergens 4 10			
Einar Gausel, OSS 4 11			
J Sontum, Stovner 4 12			
E Parr, Nittedal, 4 13			
S Sørlie, OSS 4 14			
J Jansson, Asker 4 15			
J Bjelke, Asker 3½			
16 A-B Lund, Nordstrand 3½			
17 B E Glenne, Nordstrand 3½			
18 B Diesen, Asker 3½			
19 H Nordahl, Bærum 3½			
20 A Semakoff, OSS 3½			
21 R Flaten, Nordstrand 3½			
22 B S Nedberg 3 23			
N Engedal, OSS 3 24			
J Sørgerd, Ski 3 25			
T Hoff, Stjernen 3 26			
K-R Johansen, Sjakkam. 3 27			
S Johnsen, OSS 3 28			
T O Lid, Asker 3 29			
K Becher, Drammen, 3 30			
R Christiansen, Asker 31			
M Lilleøren, Stjernen 3 32			
T Bekkedal, OSS 2½			
33 Ø Pedersen, Sjakkam. 2½			
34 J B Wilsbeck, OSS 2½			
35 J Stokke, Drammen 2½			
36 O Ristesund, OSS 2½			
37 F Rekkedal, Stovner 2 38			
E Forselv, Asker 2 40			
K Mosbye, Porsgrunn, 2 41			
N Fosli, Stjernen 2 42			
I Bernhardsen, Nordstrand 2 43			
J K Myrene, Trysil 2 44			
P Nygård, Stjernen 1½			
45 Ø Andersen, Stjernen 1½			
46 M Unnli, 1911 1 47			
R Gulliksen, Remis 1 48			
R Bjerkhaug, Remis 1 49			
T Johansen, Asker 1 50			
A Omholt-Jensen, OSS 1.			

GRUPPE B

1 Leif Klemetsen, Strømmen	1496	+12 +33 +15 +11 +06 +09	6
2 Ole H. Semb, Asker	1340	+34 =03 =04 +07 +19 +15	5
3 Jonny Slemmestad, Stovner	1302	+23 =02 =18 +12 +08 +06	5
4 Magne Svendsen, Lillestrøm 4½			
5 Peder Kallar.d, Kongsvinger 4½			
6 Are Engebråten, Kongsberg 4 7			
Odd Siljubergsåsen, Nordstrand 4 8			
Thorbjørn Engen, Skien 4 9			
Håvard Boland, Bø 4 10			
Jan Svindahl, Sjakkameratene 4 11			
Å Warnes, Lunner 3½			
12 T Westwang, Stjernen 3½			
13 J Andersen, Kongsvinger 3½			
14 T Ringdal, Remis 3½			
15 B Engevik, Strømmen 3½			
16 S T Sivertsen, Asker 17			
K Brekkan, Remis 3½			
18 J Myhrvold, Hønefoss 19			
R Kjellstrøm, OSS 3 20			
R Moen, OSS 3 21			
E Lilleseth, Asker 3 22			
B Bjerke, Strømmen 3 23			
H G Sten, Bø 3 24			
A Rabben, OSS 3 25			
S Bjerke, Strømmen 3 26			
D Lilleøren, OSS 3 27			
K Claes, Sjakkam. 3 28			
B Brenden, Elverum 2½			
29 S Klausen, Bærum 2½			
30 H Vågslie Haga, B 2½			
31 P Tveten, Bærum 2½			
32 A Østby, OSS 2 33			
M Narvesen, Remis 2 34			
Th Selmer, Kongsberg 35			
S R Isaksen, Asker 2 36			
T Narvesen, Remis 2 37			
M Bjerke, Lillestrøm 2 38			
T Selmer, Kongsberg 1½			
39 E Gulliksen, Remis 1½			
40 A Markussen, Lillestrøm 1 41			
M Lilleøren, OSS 1.			

TORGHATTEN MELK GRAND PRIX

5.- 6. OKTOBER

GRUPPE A

1 Jens B. Eilertsen, Steinkjer	2140	+11 +02 +03 =05 +07	4½
2 Dag Madsen, Arbeidernes	2010	+14 -01 +10 +09 +05	4
3 Ivar Chavannes, Arbeidernes	2124	+04 =09 -01 +10 +08	3½
4 Hugo Lande, Namsos 3½			
5 Georg S Børresen, Bodø 3 6			
Frode Bull Jæger, Tromsø 3 8			
Olav Hermansen, Brønnøysund 2½			
9 Finn A Jørgensen, Mo 2 10			
Stein H Vedal, Br.sund 1½			
11 T Solvang, Arbeidernes 1½			
12 S Lande, Namsos 1½			
13 S A Viken, Namsos 1½			
14 P Dalheim, Mosjøen ½.			

GRUPPE B

1 Roald Arentz, Brønnøysund	1412	+16 =02 +15 +04 +05	4½
2 Reidar Tørum, Namsos	1474	+10 =01 +05 +06 =03	4
3 Paul I. Dahl, Namsos	1425	+12 +06 -04 +08 =02	3½
4 Jon A Berg, Namsos 3 5			
Viggo Enoksen, Sjakkam. 3 6			
Geir O. Olsen, Br.sund 3 7			
Håkon Aune, Steinkjer 3 8			
Håvard Akseth, Br.sund 3 9			
Birger Sjøvoll, Mosjøen 2½			
10 Per Ivar Norum, Br.sund 2 11			
Jan O Nielsen, Br.sund 2 12			
E A Hansen, Br.sund 2 13			
M Næss 1½			
14 O M T Myrstad, Steinkjer 1½			
15 F Johnsen 1 16			
A J Pettersen ½.			

KRISTIANSAND OPEN

18. - 20. OKTOBER

GRUPPE A

1 Per Ove Egeli, Stavanger	2056	+12 +02 +03 =04 =05 =06	4½
2 Jone Riska Pedersen, Sandnes	1948	+09 -01 +10 =05 +03 +07	4½
3 Einar Lauritzen, Kristiansand	1972	+08 +04 -01 +07 -02 +05	4
4 Arild Svela, Sandnes	2030	+14 -03 +13 =01 =07 +09	4
5 Kai Ørtoft, Kristiansand 3½			
6 Odd Cappelen, Stavanger 3½			
7 Tallak U. Nærland, Sandnes 3 8			
Johannes Melkevik, Sevland 3 9			
Lasse Aass, Evje 2½			
10 Raymond Boger, Stavanger 2½			
11 C Torsvik, Stavanger 2½			
12 S Haugjord, Drammen 1½			
13 P V Hagesæther, Hauge 1½			
14 L A Oldernes, Vadsø 1½.			

GRUPPE B

1 Vetle Faag, Mandal	1626	+23 =09 +02 +04 +13 =03	5
2 Espen Bjørknes, Stavanger	1538	+30 +06 -01 +14 +07 =05	4½
3 Bjarte Leer-Salvesen, Kr.sand	1526	+07 =04 =16 +20 +12 =01	4½
4 Ross Porter, Stavanger 4 5			
Kjartan Leer-Salvesen, Kr.sand 4 6			
Torgeir Lilleskog, Hauge 4 7			
Tore Narvøy, Porsgrunn 4 8			
Rune Dybesland, Mandal 4 9			
Pål Andreassen, Kr.sand 3½			
10 Morten Jensen, Porsgrunn 3½			
11 T Torgersen, Evje 3½			
12 F Arntsen, Kr.sand 3½			
13 V Monsen, Sandnes 3½			
14 B Byklum, Kr.sand 3½			
15 J A Salvesen, Mandal 3½			
16 Ø Jensen, Kr.sand 3 17			
P G Uberg, Kr.sand 3 18			
K Ovesen, Sevland 3 19			
T Leer-Salvesen 3 20			
F Øvrebo, hauge 2½			
21 R Monge, Ganddal 2½			
22 M Unnli, Kr.sand 2½			
23 A Haugjord, Kr.sand 2½			
24 E Selsås, Hauge 2½			
25 N Hagesæther, Hauge 2½			
26 A Forberg, Kragerø 2½			
27 J P Leidland, Egersund 2 28			
G Kirkesola, Kr.sand 2 29			
S A Aarvik, Stavanger 1½			
30 J Torkelsen, Kr.sand 1½			
31 S T Gausdal, Kr.sand 1.			

GRUPPE C

1 Alf Terje Albert, Kristiansand		+31 +15 =12 +04 =02 +05	5
2 Ulf Backstrøm, Mandal	1184	+29 +06 +05 =11 =01 =03	4½
3 Terje Briskelid, Korshavn		+20 -05 +14 +06 +10 =02	4½
4 Rolf Monsen, Sandnes	1187	+24 +13 =11 -01 +19 +12	4½
5 Linn Hagesæther, Hauge 4 6			
Ellen Hagesæther, Hauge 4 7			
Odd Erik Johannessen, Mandal 4 8			
Sigurd Engbråten, Arendal 4 9			
Olav Hovstad, Kongsberg 4 10			
Eric Torgersen, Evje 4 11			
O Skjæveland, Strand 3½			
12 G Hamre, Mandal 3½			
13 M Gregusson, Kr.sand 3½			
14 L Evensen, Arendal 3½			
15 Ø Bakken, Porsgrunn 3 16			
R Jørgensen, Arendal 3 17			
I V Frivoll, Arendal 3 18			
D Forsstrøm, Kr.sand 3 19			
Ø Hovstad, Kongsberg 2½			
20 O Birkeland, Søgne 2½			
21 P Grashei, Sandnes 2 25			
E Jensen, Kr.sand 2 26			
J M Karlsen, Arendal 2 27			
A K Røv, Kr.sand 1½			
28 H Gregusson, Kr.sand 1½			
29 E Helenius, Kr.sand 1 30			
E Janbu, Kr.sand 1 31.			
H Kaya, Arendal 0 (av 2).			

Forbundsnytt

Redigert av Johs. R. Kjeken

TERMINFESTING

1. november er hovedfrist for terminfesting av turneringar i hausthalvåret 1992. Når du les dette er altså fristen ute, men vi finn det likevel turvande med ei påminning.

FIDEs KONGRESS

Verdenssjakkforbundet skal ha kongress i Berlin i førstninga av desember. Norge vil vere representert med FIDE-delegat Morten Sand og med Tom J. Johanssen som møter som medlem i Rules Commission (FIDEs reglementsutvalg).

NY KRETSFORMANN

Eller meir korrekt: Gamal kretsformann. I Møre og Romsdal Sjakkrets har nemleg Egil Arne Standal gjort come back og overtatt formannsklubba etter Magnus Aanstad som har flytta frå kretsen. Standal, som er ung av kropp og sinn, kan treffast på tlf. 070-66440a, 67428p. Adressa er Vallageila 25, 6150 Ørsta.

NY KRETSDOMMAR

Etter innstilling frå NSF's reglementsutvalg har sentralstyret autorisert Per Hagesæther, Hauge SK i Rogaland Sjakkrets som ny kretsdommar i norsk sjakk.

THOMAS HEIBERGS MINNESTIPEND 1991

Erik Fossan, Stavanger Sjakklubb, er av NSF's

sentralstyre tildelt Thomas Heibergs Minnestipend for 1991. Stipendet er på kr. 5.000 og skal kvart år gå til ein spelar mellom 16 og 26 år som har utmerka seg med gode resultat og stor vilje til å delta og å satse på sjakk. Stipendet blir finansiert gjennom avkastninga frå Thomas Heibergs Minnefond. Det er klubbane som har forslagsrett på kandidatane til dette stipendet, og Erik Fossan var foreslått av Stavanger SK.

HAGEN & TISDALL HELD FRAM

Norges Sjakkforbund har fornya avtala med Marianne Hagen og IM Jonathan David Tisdall om redigering av Norsk Sjakkeblad ut 1992.

EIT TRIST PROBLEM

Frå tid til anna får vi rapportar om at sjakkur blir borte under åpne arrangement. Særleg gjeld dette store arrangement, så som landsturneringa, men det hender også under GP-turneringar og kretsmesterskap. Nå går det neppe mot amerikanske tilstandar her hos oss (der blir visstnok sjakkura festa med lenker eller skrudd fast), men kan hende er det ein god idé at materialforvaltarane går til til innkjøp av pensel og måling og merker sjakkura tydeleg.

NORGES SJAKKFORBUND

Frennings vei 3, 0588 Oslo 5
Tlf. (02) 15 12 41
Fax (02) 71 00 07
Bankgiro 6011.05.33090
Postgiro 0809 5124748

Kontortid man-fre, 09.00-15.00

Kontorsjef: Johs R.Kjeken

Forbundets medlemsavgift 1991 gjennom klubb:
Senior: Kr 150,-Junior/Kadett (født 1971-1977): Kr 75,-
Lille-og miniputt (født 1978 og senere): Kr 30,-. Direkte medlemskap koster det dobbelte. Medlemskapet inkluderer NSB fritt tilsendt.

PRESIDENT Ivar Brede Lie (Grane og Hattfjelldal SK), Bregneveien 7, 8680 Trofors, tlf/fax: 087 81106

VISEPRESIDENT Tore Høe Løvaas (Arbeidernes SK), Udbyesgt. 3A, 7030 Trondheim, tlf. 07 527264p/593623a, fax 07 592886a

KASSERER Per Nygård (SK Stjernen), Christiesgt. 36, 0557 Oslo 5, tlf: 02 357788p/224560a.

TURNERINGSSJEF Øistein Magnussen (Asker SK), Øvre Gjellumvei 30, 1380 Heggedal, tlf. 02 796839p/691950a.

All post til forbundet, dets utvalg og komiteer adresseres til forbundskontoret.

NSFU-nytt

Redigert av Johs. R. Kjeken

NY KRETSLEDAR

I Hordaland Barne- og Ungdomssjakkrets har Else Nygren (Åsane SK), Bruskedalsresett 122, 5095 Ulset, tlf. 05-189249p, avløyst Hans Hvide som kretsleder.

I Rogaland har Jane Austrå, Arne Garborgs vei 28, 4300 Sandnes, tlf. 04-662853 overtatt som kretskasserer.

ET NYTT LIV

Trass i alle oppfordringar vi sende ut var det ikkje for mange som tok initiativ til arrangement i samband med årets TV-aksjon. Men dei som aktiviserte seg gjorde det til gangs. Dei fortener stor takk og mykje ære og vi nemner dei her (med innsamla sum i parantes): Brattås SK (kr. 11.500), Volda SKU (kr. 10.000), Sandane SK (kr. 6.790), Sevland SKU (kr. 4.600), OSSU (kr. 4.000), Moss SKU (kr. 3.515) og Namsos SK (kr. 1.070). Ialt blir dette kr. 41.475 og det er faktisk meir enn ifjor.

HÅNDBOK FOR NSFU 1991-92

Ny utgåve av håndboka til NSFU er under arbeid, og den vil om ikkje alt for lenge (håpar vi) bli sendt alle lokallag, klubbar og kretsar.

NM FOR SKOLELAG 1992

Dette arrangementet er for andre år på rad tildelt Åvangen Ball- og sjakklubb. Dei vil liksom i år få bistand frå Moss SKU, og vi trur på eit vellykka arrangement.

REPRESENTASJON

Lars Hjelmås, Gjøvik SKU, representerte Norge i Det åpne tyske juniormesterskapet den 21-31. oktober. Johannes Kleppe, Oksval SKU og Tallak Nærland, Sandnes skal representere Norge i den tradisjonelle kadettturneringa Manhem Open i Gøteborg den 31. oktober til 3. november. Frøde Elsness, Sarpsborg SK blir Norges representant i den 27. Internasjonale juniorturnering i Hallsberg, Sverige den 28. desember til 5. januar. Erik Fossan, Stavanger SK er tatt ut til å rep-

resentere Norge i junior-EM, men dessverre går det rykter om at den tradisjonelle arrangementet i Nederland har mista sponsoren sin. Arrangementet er derfor uvisst.

NY REDAKTØR I FØRSTERADEN

Etter at Geir Arne Drangeid har bedt om å bli avløyst, er Sverre Johnsen (OSSU) engasjert som ny redaktør av medlemsorganet til NSFU frå og med nr. 5 1991.

FRAMGANG I NSFU

NSFU har nå ein framgang på over 500 medlemmer i forhold til i fjor. Heildagsskolen, spesielt i Oslo og Bærum, er blant dei forhold som ligg bak dette.

JENTELANDSKAMP I ROGALAND

NSFU har invitert Danmark til ein landskamp for jenter født 1976 eller seinare over 6 bord. Landskampen skal gå i Stavanger i romjula, og det er arrangøren av Rogaland Sjakkefestival som har tatt initiativet til kampen.

NSFU SØKER ARRANGØRAR:

Arvid Karlsens Minneturnering 1992. Søknadsfrist 31. desember 1991. NM for juniorlag 1992, terminfesta til den 11.-13. september, søknadsfrist 31. januar. NM for ungdom individuelt 1992, terminfesta til den 20-22. november, søknadsfrist den 31. januar 1992.

NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

Frenningsvei 3, 0588 OSLO 5,
Tlf: (02)15 12 41, Telefax: (02) 71 00 07.
Bankgiro: 6090.09.51208
Postgiro: 0803 2 037349
Leder: Kai Ingolf Johannessen, Fjellvn. 4C,
1470 Lørenskog. Tlf. (02) 97 00 67p
Medlemsorgan: "Førsteraden" kommer ut med seks nummer i året. Abonnement for ikke-medlemmer: kr. 50,-.

Terminliste

for NSF samt NSFUs hovedarrangement

Pr. 20. oktober 1991

Dato	Arrangement	Melk GP	Arrangør
HØSTEN 1991			
1-3/11	Stjernen Grand Prix i Oslo	Melk GP	SK Stjernen
1-3/11	Skillingsbanken Grand Prix i Bergen	Melk GP	Bergens SK
2-3/11	Stjørdal Grand Prix 1991	Melk GP	Stjørdal SK
2-3/11	Harstad Grand Prix	Melk GP	Harstad SK
9-10/11	Seriesjakk		Lokale arr.
14-17/11	Senior-turnering på Gausdal Høifjellshotel (50-årsgrænse)		SK Jarl
15-17/11	NM for ungdom individuelt, Bergen		Fyllingsdalen SK
15-17/11	Elitecup i Oslo. Invitasjonsturnering.		NSF-EU
22-24/11	Sandefjord Grand Prix	Melk GP	SK Caissa
23-24/11	Sparebanken Mjølke GP	Melk GP	Volda SK
29/11-1/12	KM-helg NSF, anbefalt dato		Kretser NSF
29/11-1/12	Fredrikstad Melk GP (Åpent Østfoldmesterskap)	Melk GP	Fr.stad SSU
7-8/12	Seriesjakk		Lokale arr.
26-28/12	OSS Romjuls Melk Grand Prix 1991	Melk GP	Oslo Schakselskap
28-29/12	Romjulturnering i Bergen, hurtigsjakk		Bergens SK
29-30/12	OSS Hurtig Melk Grand Prix 1991, hurtigsjakk	Melk GP	Oslo Schakselskap
27/12-5/1	ROGALAND SJAKKFESTIVAL Arrangør: Rogaland Sjakkrets m/diverse klubber		
27-29/12	Rogaland Melk GP	Melk GP	
27/12-3/1	Rogaland International, GM-turnering		
29-30/12	Landskamp for jenter født 1976 eller senere over 6 bord.		
4-5/1	Det åpne NM i hurtigsjakk 1992 i Stavanger	Melk GP	
VÅREN 1992			
8-15/1	Gausdal Troll Masters, GM-turnering		SK Jarl
17-19/1	Vadsøsjakken 1992	Melk GP	Vadsø SK
18-19/1	Seriesjakk		Lokale arr.
25-26/1	Namsos Grand Prix	Melk GP	Namsos SK
26/1	Moss Grand Prix, hurtigsjakk	Melk GP	Moss SK
1/1-2/2	NM for jenter i Bærum		Bærum SSU
1/2	Maraton-lyn i Ski		Ski SK
7-9/2	Kretsmesterskap NSF, anbefalt dato		Kretser NSF
15-16/2	Seriesjakk		Lokale arr.
23/2	Orkla Cup, hurtigsjakk	Melk GP	Orkdal SK
29/2-1/3	Arendal Grand Prix	Melk GP	Arendal SS
29/2-1/3	Volda SKs 20 års jubileumsturnering	Melk GP	Volda SK
6-8/3	KM for skolelag, NSFU		NSFU-kretser
14/3	Sandnes Grand Prix, hurtigsjakk	Melk GP	Sandnes SK
21-22/3	Seriesjakk		Lokale arr.
28/3	OL-cup 1992 i Oslo	Melk GP	NSF-EU
3-5/4	NM for skolelag, NSFU		Arr. søkes
10-12/4	Alta Grand Prix	Melk GP	Alta SK
11-12/4	Påskesjakken i Volda Mjølke Grand Prix	Melk GP	Volda SK
12/4	Søgne Grand Prix, hurtigsjakk på Sørlandet	Melk GP	Søgne SK
20-26/4	Det åpne NM 1992 på Gausdal Høifjellshotel	Melk GP	SK Jarl
7/4-4/5	Gausdal Arnold Cup, stormesterturnering		SK Jarl
23/5	Follo Open Handicap i Ski		Ski SK

24/5	Ole Vig GP, hurtigsjakk i Stjørdal	Melk GP	Stjørdal
28-31/5	NM lag finale		Arr. søkes
6-8/6	Det åpne NNM 1992	Melk GP	Arr. søkes
6-8/6	ASKOs pinseturnering i Oslo	Melk GP	Akademisk SK
12-14/6	Gjøvik Grand Prix	Melk GP	Gjøvik SK
19-21/6	Rosecupen Melk GP	Melk GP	Molde SK
5-12/7	Landsturneringa, NM 1992		Kr.sund SK
10/7	NM i lynsjakk 1992		Kr.sund SK
7/7-7/8	Nordisk Mesterskap 1992 i Östersund		Sverige
1/7-16/8	Gausdal Sjakkfestival 1992		Jarl SK

HØSTEN 1992

1-13/9	NM for juniorlag		Arr. søkes
2-4/10	KM-helg NSF, anbefalt dato		Kretser NSF
16-18/10	KM for ungdom individuelt		Kretser NSFU
6-8/11	Seriesjakk		Lokale arr.
20-22/11	NM for ungdom individuelt (Skolesjakk-NM)		Arr. søkes
4-6/12	Seriesjakk		Lokale arr.

Løsninger på kombinasjonene fra s. 35:

1. **1.Dxd7+!!** Lokker sorts konge inn i en dødelig dobbeltsjakk. 1-0. Avslutningen er helt forsert: **1...Kxd7 2.Lb5+ Kc8 3.La6+**. Undervurder aldri en dobbeltsjakk!

2. **1.Sxc6!** (Et offer for å stenge sorts konge inne) **1...Txd1 2.Tfxd1 bxc6 3.c5** (Med trusselen **La6+** og **Td8** matt.) **3...Tg8 4.Tab1** (Fryser fast kongen - så følger **La6** matt.) 1-0

3. **1...Da8 Gaffel!** **2.Dd4 Td8** (Overbelaster **Dd4**) **3.De3 Lc1 0-1** (Etter **4.De1 Ld2** kan ikke hvit unngå å tape materiell.)

4. **1.Kg2!** (Truer matt via h-linjen) **1...Sf6 2.Th1+ Sh5 3.Lxh5 gxh5 4.Th1!** 1-0 Og hvit ombestemmer seg! Nå finnes det ikke forsvar mot mattinvasjonen i a-linjen. En meget sterk og forserende variant, men vanskelig å se siden brikkene hopper fra side til side på brettet.

5. **1.Td7 Tad8 2.Txd6!** [2.Tg4 Dxf3 3.Txg7+ Kh8 er ikke overbevisende] **2...Txd6 3.Df6!**

1-0 **3...gxf6 4.Tg4+ Kh8 5.Lxf6** matt. Dette viser Nimzos dype forkjærlighet for taktisk spill, som han hadde godt utviklet for den strategiske tenkningen overtok. 1-0

6. **1.Sf6+!** Et rydningsoffer som forbereder dronningens fremrykk. **1...Kg7 2.Dxh7+ Kxf6 3.Lxe7+ Sxe7 4.Dh6+ Sg6 5.Dxg6+ Ke7 6.Dh7+!** Den mest effektive avslutningen. **6...Kd6 7.Sf7+ Kc7 8.Lf5!** 1-0 og hvit vinner materiell til slutt. Et nydelig parti som viser hvorfor Gulko er med i verdenscupen.

SIMULTAN

Klubber og kretser som ønsker besøk av elitespiller for simultangivning kan kontakte NSF's eliteutvalg v/utvalgets leder Ivar Brede Lie, tlf 02-15 12 41, 087-81106 eller utvalgmedlem Ragnar Hoen, tlf 02-61 05 83 for nærmere informasjon.

SANDEFJORD GRAND PRIX 1991

Melk Grand Prix

- Tid:** 22.-24. november
- Spillested:** Verdensteateret, vis a vis Sandefjord Blad, 5 min. å gå fra jernbanestasjonen.
- Antall runder:** 6. Det spilles i to grupper, over/under 1500.
- Betenkningstid:** 40 trekk/90 min, 15 trekk/30 min. Deretter: 30 min. på resten av partiet.
- Startkontingent:** Senior kr. 250,-, junior kr. 150,-.
- Siste fremmøte:** Kl. 19.00. Start: Kl. 20.00.
- Premiering:** Gruppe A: 2000 1000 6000.
Gruppe B: 1250 700 400.
I tillegg vil det bli mange flotte premier i alle klasser.
- Innkvartering:** Rimelig overnatting på Byskolen i Sandefjord sentrum. Kr. 25,- pr. døgn. Underlag medtas. Ellers gode tilbud på følgende hotell: Kong Carl, Hotel Atlantic og Rica Park Hotel. Dessuten Granerød Hotel i flotte omgivelser i Bugårdsparken, ca. 2 km. unna. Caissa informerer om hotelltilbud ved påmelding.
- Informasjon og påmelding:** Einar Kjæmperud, tlf.: 034-74717 etter kl. 16.00 (priv.). I arbeidstiden: 034-14033.

Oslo Schakselskap har gleden av å invitere til to Melk Grand Prix-turneringer i juleuka. Vi starter allerede 2. juledag, torsdag 26. desember. med en seks-runder Elo-berettiget turnering over tre dager, og fortsetter med en hurtigsjakkturnering søndag-mandag 29.-30. desember.

"OSS Romjuls Melk Grand Prix 1991"

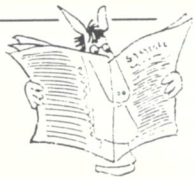
- Tidspunkt:** 26.-28. desember, fremmøte og betaling senest klokken 09.30. Rundene starter kl 10.00 og 15.30 hver dag.
- Spillested:** Oslo Schakselskap, Bogstadveien 30 VII, 0355 Oslo 3
- Turneringsform:** 6 runders Monrad med betenkningstid 90 minutter/40 trekk, deretter 30 minutter/15 trekk og dernest 30 minutter på resten av partiet.
- Gruppeinndeling:** Det vil bli spilt i to grupper med skille ved 1750 i rating.
- Startavgift:** Senior betaler 230 kroner, junior 150 kroner. Kr. 30 i tillegg ved for sen påmelding.
- Påmeldingsfrist:** Innen torsdag 19. desember kl. 19.00
- Premiering:** Gruppe A: Kr 2500/1500/500
Gruppe B: Kr 1000/700/300

"OSS Hurtig Melk Grand Prix 1991"

- Tidspunkt:** 29.-30. desember, fremmøte og betaling innen kl.10.30, første runde starter kl. 11.00. Søndag spilles kl. 11, 13 og 15, mandag spilles 5 runder, kl. 10, 12, 14, 17 og 19.
- Spillested:** Oslo Schakselskap, Bogstadveien 30 VII, 0355 Oslo 3.
- Turneringsform:** 8 runders Monrad med betenkningstid 45 minutter pr. spiller pr. parti.
- Gruppeinndeling:** To grupper med skille ved 1500 rating
- Startavgift:** Senior betaler 200 kroner, junior 120 kroner. Ved for sen påmelding kr. 30 i tillegg.
- Påmeldingsfrist:** Innen torsdag 19. desember kl. 19.00.
- Premiering:** Gruppe A: Kr. 1500/1000/500
(ved minst 60 spillere) Gruppe B: Kr. 1000/700/300

NB! Max 100 deltakere i hver turnering

Påmelding til og ytterligere informasjon om begge turneringene v/Sverre Johnsen, Oslo Schakselskap, Bogstadveien 30, 0355 Oslo 3, telefon 02-69 10 31 før klokken 22.30. Oslo Schakselskap ber deltakerne organisere overnatting selv.

Turnerings- informasjon

SS = spillested
SA = startavgift
PP = pengepremier
PI = påmelding/info
F = fremmøtetidspunkt
r = runder
gr = grupper

9.-10. nov.: Seriesjakk

14.-17. nov.: Seniorsjakk på Gausdal
SS: Gausdal Høifjellshotell. 5 r. 40 tr/1½ t, ½ t på resten av partiet. Alle i en gruppe. SA: Gratis! Turneringen rates ikke. Opphold (dobblrom) i 3 døgn inkl. full pensjon m/julebord lørdag aften: Kr. 1250,- PI: Arnold Eikrem, tlf.: 02/679520.

15.-17. nov.: NM for ungdom ind.**22.-24. nov.: Sandefjord Grand Prix
Melk GP**

Se egen annonse s. 44.

23.-24. nov.: Sparebanken Mjølk GP

SS: Sparebankens møte'okale i Volda. 5 r. 1½t/40 tr, ½t/resten. 2 gr. o/u 1250. SA: 200/100. PP: A: 1000, B: 600. F: 11.00. Innkvartering: Volda Turisthotell (070-77050) 375e.r/510dob.r., Ørsta Camping (070-66477) hytte m/4 senger: 150 kr. pr. natt. PI: Egil Arne Standal, 070-66440a/67428p.

29. nov.-1. des.: Fredrikstad Melk GP

SS: Fredrikstad Bibliotek. 5 r. 1½t/40 tr, ½t/15 tr., ½t/resten. 2 gr. o/u 1500. SA 200/120. PP: A:1200/700/400, B: 800/500/300. Innkvarteringstilbud: Victoria Hotell, 325 kr. pr. pers. på dob.rom inkl. frokost. F: 18.15. PI: Innen 28.11 til Lars Sæther, tlf.:09-377577.

7.-8. desember: Seriesjakk**26.-28. des.: OSS Romjuls Melk GP**

Se egen annonse s. 45.

28.-29. des.: Romjulturnering i Bergen

SS: Bergen Schakkklub, Hollendergt. 13. 7 r. ½t pr. spiller pr. parti. Alle i én gruppe. SA: 120/80. PP: Til de tre beste i hver klasse. F: 11.00-11.30. PI: Eirik T. Gullaksen tlf.: 05-294071p.

29.-30. des.: OSS Hurtig Melk GP

Se egen annonse s. 45.

27. des.-5. jan.: Rogaland**Sjakkfestival** Se egen annonse s. 7.**27.-29. des.: Rogaland Melk GP**

Se egen annonse s. 7.

27.-29. des.: Rogaland International,**GM-turnering** Se egen annonse s. 7.**4.-5. jan.: Det åpne NM i hurtigsjakk
i Stavanger Melk Grand Prix**

Se egen annonse s. 7.

**8.-15. jan.: Gausdal Troll Masters,
GM-turnering****17.-19. jan. Vadsøsjakken Melk GP**

SS: SAS Vadsø Hotel. 5 r. 90 min/40 tr., 30 min/15 tr., 30 min. resten. 2 gr. o/u 1500. SA: 250/130. PP: A: 1500/750/500, B: 1000/500/300. F: 19.30. PI: Innen 14/1 til Tore Lyder Johnsen, 085-52807p/53572a.

Kretsarrangement i NSF

Buskerud Sjakkrets, 29.11-1.12:
KM individuelt.
PI: Vidar Taksrud, 03-850542p.

Møre- og Romsdal Sjakkrets, 30.11-1.12:
KM for lag i Molde. PI: Eilif Odde,
tlf. 073-25762p, 073-77811a

**Postsjakkturneringer
(6 partier)**

Nye grupper settes i gang
kontinuerlig. Informasjon om
medlemskap og påmelding:
Norges Postsjakkforbund
v/sekretær Henrik Sjø,
Lutvannsveien 7, 0676 Oslo 6,
Tlf: 02 321117p/06 807614a.

Vennligst send 1 stk. Mach 3 Oppkrav kr. 2640,- pluss porto

Navn:..... Oppkrav kr. 750. Resten avbet. 6 mnd. a 385,- (+345,-)

Adresse:.....

Postnr./Sted.:..... Personnr.:..... Tlf.:.....

Kr. 350,- er sendt Norges Sjakkforbund, Frenningsvei 3, 0588 Oslo 5
 Over bankgiro 6011.05.33090 Over postgiro 0809 5 12 47 48 Vedlagt sjekk